

GAZETA TRANSILVANIEI.

Apare în fiecare zi de lucru.

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe an 24 cor., pe 1/2 an 12 cor., pe 1/4 an 6 cor. Pentru România și străinătate pe an 40 franci, pe 1/2 an 20 franci, pe 1/4 an 10 franci. Număr de Duminică 8 franci pe an.

Redacția,
Tipografia și Administrația:
BRAȘOV, PIAȚA MARE Nr. 30.
Telefon: Nr. 226.

Pentru Braşov cu dusul acasă pe an 24 cor., Fără dus acasă pe an 20 cor. pe 1/2 an 10 cor., pe 1/4 an 5 cor. Un număr 10 bani. Inserate: un şir pe 20 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifi și învoială. — Reclame pe pagina a 3-a un şir 20 bani.

Credința și limba.

Zilele aceste au răsunat cuvinte prețioase și prețioase sfaturi din gura a doi bărbați din cei mai vrednici ai noștri. Amândoi ne-au spus cu tăria convingerii: *păstrați și întăriți credința și păstrați și grijii de limba voastră strămoșească*, căci numai până le aveți acestea, puteți să trăiți ca Români în mijlocul atâtor popoare, ce vă încunjură.

Acești vrednici bărbați ai noștri sunt un prelat I. P. S. Sa metropolitul I. Mețianu dela Sibiu și un mare învățat, profesorul de universitate din Iași, d-l A. D. Xenopol.

Cuvintele metropolitului Mețianu.

Studentii facultății de teologie din București, făcând obișnuita excursie anuală, de data aceasta au venit în Ardeal.

Peste 50 studenți excursioniști au plecat din București săptămâna trecută sub conducerea d-lui I. Mihălcescu, profesor la facultatea de teologie.

Plecând din Gara de Nord, studenții teologi au mers în Ardeal pe Valea Oltului.

Trecând prin frumoasele regiuni de prin pasul Turnului-Roșu, teologii au sosit la Sibiu, unde Joi dimineața au fost primiți în audiență de I. P. S. Metropolit Mețianu, care s-a arătat foarte afabil față de ei.

Iată cum a decurs această audiență și ce vorbiri prețioase s-au rostit cu acest prilej:

D-l profesor I. Mihălcescu a salutat pe I. P. S. Sa în numele studenților și al profesorilor teologi, aducându-i omagii pentru înțeleapta păstorie a I. P. S. Sale.

Vrednic urmaș al marilor români de sub coroana Sf. Ștefan și al fericitului metropolit Andrei Șaguna, I. P. S. Voastră — spune d-sa — vă puteți mândri, pentru priceperea cu care păstrați biserica și integritatea națiunii românești din Ardeal.

La cuvintele de salutare I. P. S. metropolit Mețianu vădit impresionat a mulțumit d-lui profesor Mihălcescu pentru cuvântarea rostită, cum și studenților teologi, cari au ținut să-l viziteze. A spus apoi următoarele:

La noi lucrurile stau cu totul altfel și nu ca în Regat. Soarta noastră nu este una cu a d-voastră. Avem însă un simțământ național și o religie, care ne ține strâns uniți. Fiind-că ați venit la noi, mă simt obligat să vă spun câte ceva din felul nostru de trai și de luptă, pe care o ducem în mijlocul unui mare complex de națiuni și credințe.

Românii de aci sunt în număr de trei milioane, cari trebuiesc guvernate și îngrijite ca și cei din regat. E însă o deosebire fundamentală între felul de viață al Românilor de aci și al celor din regat.

La d-voastră există un guvern, un parlament și șeful statului, cari conduc și hotărăsc de soarta popoului întreg. La noi nu sunt asemenea lucruri. Pe Români noștri îi conduce un singur simțământ — religia — credința în adevăratul și bunul Dumnezeu.

Poporeni noștri își împart durerile și bucuriile cu preoții și învățătorii lor, pe care îi subvenționează, convinși fiind, că unii fără alții n'ar putea să trăiască, soarta unora fiind strâns legată cu a celorlalți.

La noi biserica și școala e a popoului. La d-voastră aceste două mari instituții sunt ale Statului. Noi însă suntem mulțumiți și laudăm în totdeauna pe bunul Dumnezeu, care ne ajută și ne păstrează în mijlocul atâtor neamuri.

Statul de aci, voind să ne ispitească, ne-a oferit școli și a sporit cu mult salariile învățătorilor unguri. Atunci d-nii mei, a fost un timp greu, ne-am sfătuit însă frățește și

am învins ispita, sporind și noi salariile și numărul învățătorilor.

Mă veți întreba, cum ați putut face acest lucru, voi care n'aveți buget și guvern?

Foarte ușor. Avem o credință bine stabilită în toată națiunea românească de aci și numai cu credința ne-am mântuit și ne mântuim în timpuri grele. Poporeni noștri la toate nevoile își dau mână de mână.

Ei dau bucuros prisosul lor, și noi, trăim și ne menținem în toate luptele cu contrarii noștri. Dacă n'ar fi această unire, conștiința națională, pe care o datorăm fericitorilor noștri eroi, am fi dispărut, ne-am fi desnaționalizat ca alte multe națiuni, despre cari abia mai pomenește istoria.

Așa trăim noi, prin biserică, și nu ne vom teme nici odată, dacă ne vom menține credința dreaptă. Cum vom pierde credința vom muri, ca și celelalte națiuni dispărute. Și la d-voastră dacă se va pierde credința, cu toate institutele de Stat, veți muri.

Vă amintesc pe eroii d-voastră din timpurile vechi și grele, care au bătuit regatul și datorită numai credinței nestrămutate v'ați putut menține și ați progresat în totul.

Ca bătrân și întru Domnul păzitor, vă sfătuiesc, ca în ziua când veți primi hirotonia și veți pași în mijlocul popoului, să aveți un singur gând: *întărirea credinței*.

D-l Vasile Ionescu președintele societății studenților teologi a mulțumit I. P. S. Metropolit D. Ioan Mețianu pentru dragostea, cu care a primit pe studenții teologi.

Abia sosiți, spunea d-sa, am avut însă prilejul I. P. Sfințite să vedem iubirea, care leagă pe poporeni, pe preoți și pe învățători. Venind aci, în mijlocul fraților noștri nu puteam

trece cu indiferență pe lângă palatul I. P. S. Voastre, conducătorul popoului român de aci și păzitorul strămoșeștei noastre credințe, care cum spuneți ne-a păstrat și ne va păstra.

Noi I. P. Sfințite *socotim credința și națiunea două dogme, nedespărțite*, care nu vor putea exista una fără alta. Cu aceste două dogme ne conducem. Și suntem mândri cu ele, ca și Iudeii, care nu pierd nici un prilej, de a spune că numai ei sunt descendenții fericitului Avraam.

Pătrunși de înaltele adevăruri, pe care ni le-ați spus, vă rămânem adânc recunoscători, promițându-vă, că vă vom asculta în totul, luptând pentru întărirea credinței și a popoului pe care-l vom păstori.

I. P. S. Metropolit Mețianu a răspuns din nou: Țin să vă mulțumesc din tot sufletul și la cele spuse să mai adaog ceva.

Să fiți practici dragii mei. *Din mijlocul parohienilor voștri să goniti ura și să sămănați iubirea și respectul reciproc*. Noi așa facem aci și ne este bine.

Nu trebuie să așteptați totul dela stat. E datoria voastră să aveți inițiative particulare spre folosința tuturor.

La noi există de mult acest lucru și ne menținem în totul datorită numai inițiativei particulare. Astfel trăim și astfel avem bisericile noastre, școalele noastre. *Credința fără fapte nu înseamnă nimic*. Or în țara dumneavoastră dela un timp au pierit faptele cari întăreau credința? În alte timpuri din masa mare a clericilor făceau parte și cei nobili.

Așa a fost odată, și acest lucru, spre durerea noastră, există numai printre clericii catolici. În orașul de aci avem un prea nobil pe principele de Hohenlohe, care e simplu preot și care oboșește la fel cu ceilalți preoți,

FOLETONUL «GAZ. TRANS.»

Slănina deochiată.

O poveste populară umoristică.

Care dintre muritorii nu va fi făcut, mai ales în vremea copilăriei, cunoștință cu «deochiul» și care în zilele tinerețelor nu va fi simțit în inimă puterea săgeților unor ochi scânteietori? Credința în «deochi» e decât lumea înrădăcinată în toate popoarele iar lumea cultă mai până eri alaltaeri o lua în batjocură și anume «credință desartă» sau «superstiție». Astăzi însă știința dovedește că «deochiul» nu e credință desartă, ci există în realitate.

Născocirea telegrafului fără sarmă e cea mai bună dovadă; o baterie pe vârful Bucegiului, alta pe Retezat sau Tatra și ne putem transmite graiul unii altora. Deoarece corpurile animalee încă sunt compuse din materii sau elemente naturale, care prin urmare încă conțin proporționalmente ceva electromagnetism, pentru ce dară unii susțin că credința popoului: că anumite persoane ar avea puterea de a ferma, deochia sau hipnotiza pe cineva numai prin căutătură, e superstițioasă? Când florosul tigrului, prin pădurile Africii prinde pe timida căprioară cu căutătură fulgerătoare și blândul animal rămâne

ca amorțit în nemișcare, au acesta nu-i deochiu sau farmec? — Căutătura cea ageră a unui flăcău voinic, prin care și transmite simțirile sale pline de iubire sau de ură în ochii unei copile modeste, au nu cauzează dureri de cap? ba de multe ori chiar și oftică.

Iar dacă împotriva «deochiului» se folosesc în popor descântece însoțite de spălături cu apă rece, în care se sting și niște cărbuni, încă e procedură corectă, deoarece părintele Kneip în scrierile sale ne arată foarte clar că ce efect au spălăturile cu apă rece asupra corpului omenesc. În multe cazuri și părintele Kneip ne prescrie a mesteca în apă vr'o câteva picături de oțet, precând babele ce se ocupau cu descântecile în vremuri vechi, neavând oțet la îndemână sau fiind-le de tot necunoscut, au făcut experimente cu cărbuni din sobă, cari le-au succedat de minune. Ce se atinge de întrebuintarea descântecilor, — al căror cuprins încă nu conține altele decât rugăciuni către Maica Precastă și D-zeu, ca să mântue pe N. N. de boala de care e atacat rău — e o imitație după preoții noștri, care în loc de a îndruma pe bolnavii la medic, se folosesc de cetera miltivelor lui Sf. Vasile, saltirea cea bogată ș. a. contra frigurilor, durerii de cap, frângerea vr'unui picior, contra seceții sau ploii prea multă, căci Miltivelnicul

nu e altceva decât o colecție de rugăciuni pentru tămăduirea diferitelor boale.

Eu îmi aduc aminte din zilele copilăriei, când într-o zi de Rusaliu mă întorsei acasă dela joc din «Lacu-morii» plângând și amețit de dureri de cap, iar mama văzându-mă, m-a luat în brațe zicând:

«Hai tu la mine puia mami, că te-o deochiat Cadetoaia (o muere cu ochii mari negri), mănca-i corbii ochii ei hei de șarpe; auzi măi Onofrie fugi iute la baba Suflița să vină îndată să descante lui Ioniță că mi l-a deochiat strigoaia.»

În vr'o câteva minute baba fu la noi; într'un pocal cu apă rece aruncă și stinse vre-o câțiva cărbuni, preste cari făcând cu mâna semnul crucii, borborosi un descântece din care am înțeles și eu de Maica Precastă și D-zeu apoi zise: «Ii deochiat băiatul, uite maică preoteasă, cărbunii s-au dus toți la fund, mănca-i cioarele ochii hei rai!» După aceea mă spălă bine cu apa cea rece din pocal, mai ales pe frunte, mă puse în pat, unde îndată adormii liniștit, iar când mă trezii, eram sănătos.

Asemenea exemple, cred, că tuturor le sunt cunoscute, deci mă voiu mărgini la firul povestirii mele.

În comuna H. trăia un om, poreclit «Bundurea», pe care încă îl înzestrăse natura cu doi ochi de bălaur, de ale căror căutături toți oamenii să înfiorau. Privirea

lui, ce pătrundea până în adâncul inimii, avea mare efect, mai cu samă asupra tinerețului. Întâlnindu-se privirea lui cu a unui copilăș, acela într-o clipă era atacat, deochiat sau cum spun domni «hipnotizat». Îndreptându-și săgețile spre ochii unei fete sau neveste tinere, acelea la moment erau atacate de amețeli și dureri de cap, la care numai babele cu ulcica erau în stare a da ajutor. Căutătura lui Bundurea mai avea efect și asupra altor obiecte fără simțire de piidă intrând în curtea culva și punând ochii pe vr'o sacure, fer de plug sau alte unelte, acelea erau atrase de el ca de un magnet, iar el le ducea acasă fără a fi fost observat de cineva; dar dela tânguri câte obiecte, cisme pieptare, șerpăre etc. trăgându-le din ochiul lui de șarpe, le aducea cu el acasă?

Odată, la târgul Crăciunului, pe un ger nemaipomenit, îmburat cu căciula trasă peste urechi se postase în mijlocul pieții lângă farmacie, plănuid că azi ce-o să mai deoache. Deodată prin marea înbulzeală ce era, vede el, cum un Sas voinic cu căciula trasă peste urechi iar pălăria preste căciulă — după moda lor — ducea în spate o slănină mare cât poarta șurii, făcându-și drum cu forța prin mulțime spre casa orașului. Bundurea la prima vedere își cugetă că așa o slănină nu i-ar fi nici lui de rău; își îndreptă odată

cari servesc la altarul Domnului. Acest exemplu e bine să-l ia de pildă cât mai mulți dintre nobilii noștri, căci numai în asemenea exemple se întărește credința și se conservă națiunile.

După această cuvântare I. P. S. Sa a dat arhieriasa sa binecuvântare.

Studentii teologi au cântat salutul către arhieriei »Pre stăpânul«.

Cuvintele prof. Xenopol.

În Vălenii-de-munte (România) s'au deschis, ca de obicei, cursurile de vară întocmite cum se știe, de învățatul profesor și scriitor N. Iorga. La aceste cursuri o prelegere frumoasă și cuprinzătoare de prețioase sfaturi a ținut un alt profesor învățat al nostru, istoricul A. D. Xenopol. Dânsul, ascultat de un mare public și viu aplaudat a vorbit despre »Unitatea sufletului românesc«, sfătuirându-ne și dânsul să păstrăm credința și limba strămoșească.

Iată pe scurt prelegerea d-nului Xenopol:

În teză generală d-l Xenopol a spus, că poporul românesc este unitar prin limba sa, care se vorbește în toate unghiurile românismului cât și în toate straturile sociale. Pe când la alte popoare, de pildă la Italiani sau Francezi, locuitorii diferitelor regiuni nu se înțeleg între ei, neamul nostru deși despărțit, formează o unitate prin limba ce o vorbește. Și această unitate se datorește frământărilor dela munte la șes, și dela șes la munte, la cari a fost supus prin vitregia împrejurărilor în decursul timpului. Ciobanii români cari își iernau oile la șes și le pășunau vara la munte au întărit unitatea sufletului românesc. Și din acest fapt tragem foarte mari foloase căci la noi circulația ideilor se face cu înlesnire.

Grecii de azi d. e. spre a mai avea iluzia strălucirii antice și cari prin geniile lor au luminat și lumineză încă și azi popoarele, scriu în cărți și ziare acea limbă veche, pe care masa poporului n-o înțelege, stabilind prin aceasta un zid de nestrăbătut, care oprește civilizația numai în sânul maselor suprapuse.

La noi nu e așa. O clipă numai s'a ivit curentul latinist, care însă a dispărut curând în negura uitării; și pe drept, căci acest curent nu era de întărire ci de distrugere a naționalității. Și în înlăturarea acestui curent soc. »Junimea« din Iași a avut un însemnat rol...

...Silințele noastre trebuie să tindă spre menținerea acestei unități sufletești și spre întărirea ei și nimănui nu trebuie să-i îngăduim ca să o sfarme. Să căutăm a menține limba și credința strămoșească, care au fost pavăza naționalității noastre. Prin limbă avem posibilitatea să cultivăm poporul dela țară, să-l facem deci ca pe lângă formă să înțeleagă și fondul ideilor călăuzitoare ale neamului românesc.

Luptele politice ale claselor conducătoare, ar trebui să înceteze și pentru binele și propășirea neamului nostru toți Români ar trebui să dea mâna frățește...

...Natura și cultura ne-au dat dreptul ca să reprezentăm poporul și nu trebuie să-l trădăm pentru interese personale. E cea mai mare crimă națională când clasa conducătoare trădează clasa condusă, dela care are mandat. Necunoașterea intereselor poporului trebuie să o evităm și silința noastră să fie mereu îndreptată spre menținerea unității sufletesti a poporului românesc de pretutindeni.

Dieta. În dietă sunt la rând proiectele militare, prin care se scărțește timpul de slujbă la o parte mare de trupe dela 3 la 2 ani, dar de altă parte se sporește contingentul militar și se pun mari poveri pe țară.

Opoziția, indeosebi cei din partidul lui Iusth și Kossuth, se silesc a împiedeca votarea acestor proiecte, cerând, în deosebi Iusthiștii, să se facă mai întâiu legea votului obștesc, apoi pe baza noii legi să se facă alegeri dietale și numai în noua dietă să vie proiectele acestea la desbateră.

Astfel în dietă acum s-a început o luptă mare, obstructionistă, contra proiectelor militare. Vor vorbi în dietă și doi deputați de-ai noștri.

Populațiunea României. După ultima statistică întocmită, statistică ce a apărut în »Monitorul Oficial« de eri, populațiunea României este de 6.966.002 locuitori. În 11 ani dela ultima numărătoare și până azi, numărul locuitorilor țării a sporit cu peste un milion suflete. În cursul anului trecut sporul populației a fost de 100.263 suflete. Dacă mai ținem seama și de faptul că în ultimii 6 ani s'au stabilit în țară și un număr de 163.000 persoane venite din alte țări, atunci populațiunea de azi a României trece de 7.100.000 locuitori.

familia prințului Ucigăl-Crucea) să nu-mi cunosc eu slămina mea, că doar abia alaltăieri am început-o, placă și vezi aci Măria Ta! din acest loc am tăiat eu cu cuțitul meu pentru mâncare un părtac (o bucată în mărimea unui crepătoriu, pe care poporul descarcă mămăliga din ceaur), să n'ajun ziua de mâne, luna cu mâna și soarele cu picioarele, dacă nu va spun adevărul!» să apără Bundearea ca un iurist

«Taci Ioane nu te mai jura că te cred», îl intrerupse d-l Bulgăr; dar Românul da din gură mereu: »Probați mă rog Măriile Voastre, aduceți acea bucată, ce din acest loc e tăiată și în lada mesii așezată, și vă veți convinge n'ată de vorba mea adevărată, iar cel-ce va spune minciună să fie pus la hodină aci n' temniță'n lanț legat ori în bani aspru amendat;» răspundea Bundearea deochindu-i pe toți cu privirile lui și ștergându-și fruntea de sudorile ce-l cuprinsese.

Când din turn orologiuil bătea 12 oare, cu birja lui Lungu, comisiunea cercetătoare se'ntorcea din H. aducând bucată de slănină din lada mesii după mărturisirile lui Bundearea, pe care alăturându-o la locul de unde se pretindea a fi fost tăiată din »slămina mamă«, a corespuns într-o parte și dreptatea a căzut pe partea lui Bundearea.

Prin ținutul acela istoria aceasta se va povesti în vecii-vecilor, iar după vr'o 30 ani la o ocaziune binevenită — în urma stăruinței mele — îmi descoperi Bundearea tot misterul »deochiului« asupra slăninii din cestune: »Eu cu Rahira mea, când își desvăleau maistării șetrile și se deschidea târgul, eram ca de obicei postată în mijlocul piațului lângă potică (farmacie), de unde puteam privi preste tot târgul. Pe jupânul Miș cu slămina în gârcă mi l-a adus Dumnezeu. Prin înbulzeala cea mare nici nu-o putut observa nime când eu cu cuțitul meu ca briciul, am lins dela șold o bucată bună de slănină, pe care am înfundat-o în traistă și Rahira s-a făcut nevăzută spre casă. Încă în oraș s-a suit în carul unui Săcuiu, care fusese cu borviz pe aici, și cu acela a ajuns acasă fără întârziere. Mai departe-ți poți închipui urmările.»

I. Cărlan.

Adunări populare românești.

Adunarea din Boroviciu.

Despre marea adunare populară ținută săptămâna trecută la Borovici, »Drapelul« din Lugoj primește următoarele amănunte:

La serbătoarea Ss. apostoli Petru și Pavel — 29 Iunie a. c. Almajanii au avut parte de o în-doită serbătoare de apostoli. Iubitul nostru Dr. Aurel Vlad, însoțit de d-nii Dr. Bontescu, Dr. Labonțiu, Dr. Morariu și un prea rar oaspe plăcut, nepot al eroului Axente, a petrecut o zi în mijlocul nostru.

Calea prin Almaj până la Borovici s'a făcut cu adevărat triumf, cu banderiu trăsuri, arcuri de triumf, faufare și nenumărată lume.

Insuflețirea arătată pe întreg percursul, a fost atât de măreață, deamă și răpitoare, încât și administrația, venită la cugete mai bune, nu mai avea nevoie de jandarmi.

Din cauza imbulzirii publicului pe lângă trăsura iubiților oaspeți, începând din Borloveniului noui, nu s'a mai putut merge decât în pas și astfel cale de 3 ore s'a făcut în 5 1/2 ore. Plecând la ora 7 din gara Iablania au ajuns în Borovici la 12 și jumătate.

Tribuna a fost ridicată în piață, în fața locuinței d-lui Dr. Vladone și la 3 ore p. m. conform programului s'au început vorbirile.

D-l Dr. Vladone, în calitate de președinte al partidului național almajan, deschide adunarea prin o lungă și reușită vorbire, dând cuvânt pe rând domnilor Dr. Labonțiu, Dr. Morariu, Dr. Vlad și Dr. Bontescu.

Vorbirile tuturor oratorilor au fost rostite cu atâta foc și farmec, încât cei 7000—8000 de ascultători, erau un suflet și o simțire.

Domnii Dr. Labonțiu și Morariu, tinerii noștri luptători în vorbirile lor au dovedit de astădată îndreptățire la multă speranță, — ambii au vorbit foarte frumos.

Pe iubitul nostru Dr. Vlad l-am auzit vorbind de multe ori, dar cu atâta autoritate, putere și convingere pare că nici odată! D-sa bine își da seama că este stăpânul inimelor noastre, și cu tot dreptul acest nume, pentru mult timp varămănea neșters din inimile noastre.

Vorbirea d-lui Dr. Bontescu ne-a fermecat formal, și sufletele noastre după aproape 3 ore de ascultare, pare că nu simțiau nici o oboseală. Cu drept cuvânt se poate zice, că d-l Dr. Bontescu de astădată s'a întrecut pe sine.

La hanchetul dat în onoarea iubiților oaspeți, luând parte foarte mulți, s'a toastat de cătră preotul V. Popovici. Dr Vlad și Dr. Bontescu ș. a.

Petrecerea iubiților noștri oaspeți în mijlocul nostru, a fost un balsam răcori-

tor, în urma multor năcazuri dogoritoare. Bunul Dumnezeu, să le țină zilele, viața și sănătatea lor și tuturor bravilor noștri conducători și luptători de pretutindenea la mulți ani, spre a ne duce la pășunea cea bună și lumina vieții!

Adunarea din Iablania.

Publicăm mai la vale inimosul discurs al d-lui adv. Dr. Gârda rostit la inopozanta adunare din Iablania.

Fraților!

Înima îmi saltă de bucurie, când văd atâția țărani luptând pentru drepturile poporului român!

Fraților! Și eu sunt fecior de țăran, răsărit din opincă. Și sunt mândru de originea mea. În acest colț de țară m-am născut, în acest colț de țară am trăit până acuma. Și în acest colț de țară și între Români voiesc să trăiesc și de acum înainte, pentru că un singur scop am designat vieții mele: lupta pentru drepturile poporului român până la moarte. Modestele mele puteri voiesc să le jertesc și eu pentru înaintarea poporului român și pentru scoaterea lui din robia politică, în care se află acuma. (Aplauze furtunoase.)

Din părțile de »cătră Ardeal ale Bănatului, plin de bucurie am alergat la voi, ca să vă aduc îmbrucătoarea veste, că și Români de acolo s'au deșteptat. Și Români de acolo au ajuns la firma convingere, că numai sub un steag este singur cinst și onoare, numai sub un singur steag este mântuire pentru neamul nostru. Acest steag este steagul partidului național român. (Să trăiască!)

Numai în sinul acestui partid este cinst și onoare pentru noi Români, numai în sinul acestui partid putem afla mântuirea noastră, pentru că în țeara noastră acesta este singurul partid, care luptă pentru drepturile poporului român. (Așa-i!).

Arătați-mi d-voastră mie alt partid în țeara aceasta, care să fi luat în programul său lupta pentru drepturile poporului nostru? Nu există! (Drept!)

Din contră toate partidele maghiare se aliază, se sprijinesc atunci, când e vorba de a răpi drepturile poporului român. (Jos cu ei!).

Să ne aducem numai bine aminte de vorbirile din dietă de atunci, când s'a desbătut faimoasa lege a lui Apponyi! Singuri deputații români au fost aceia, cari au luptat cu tot focul inimei lor pentru apărarea drepturilor noastre și mai vârtos pentru apărarea limbei române! (Să trăiască!)

Au desvoltat o luptă de urieși, pentru că atacul a fost grozav și a fost îndreptat contra celui mai scump tezaur al nostru, contra limbei noastre românești! (Nu ne-o dăm nici morții!).

Am spus, că limba noastră e cel mai scump tezaur al nostru. Da! Pentru că limba noastră a fost acel farmec al nostru, care veacuri de-a rândul ne-a mântuit neamul dela perirea națională. Și de oarece contrarii noștri o știu aceasta, cele mai vehemente, cele mai turbate atacuri le îndreptează contra limbei noastre. De vremuri îndelungate se trudesce, ca să ne răpească limba, pentru că așa zic ei: dacă le reușește să ne răpească limba, atunci naționalicește ne-au omorât. (Ne apărăm!).

Atacurile contra limbei noastre le fac cu cel mai mare vicleșug. La începutul erei așa numite constituționale, au adus legi, în cari sunt înscrise drepturi pentru limba noastră românească. Dar ce folos? Pentru că în realitate legile acestea nu se respectează, ci din contră se face tot aceea, ce este contrar acestor legi. Au făcut însă aceste legi pentru că se poată fâli înaintea Europei, înaintea lumii cu liberalismul maghiar față de naționalități.

Datorința noastră e însă să spunem lumii, că acestea sunt numai minciuni, deoarece legile acestea nu se respectază, în funcțiunile publice nu numai că nu se pun Români, ci din contră se denumesc oameni de aceia, cari nu cunosc limba poporului, cari nu lucrează pentru binele poporului, ci se rup numai pentru interesele guvernului și a oamenilor dela putere (Jos cu ei!).

Ca să ne răpească limba la începutul erei așa zise constituționale au voit să ne pună pe noi Români din Bănat sub jurisdicțiunea sârbească. Conducătorii noștri politici însă au dus plângerile noastre până la treptele luminatului tron. Și rugarea lor a avut efect: limba noastră a fost scutită de primejdia, ce o amenința.)

Și aceasta e o dovadă, că noi numai prin luptă, numai prin puterile noastre pu-

săgețile cele înfiorătoare ale ochilor săi fulgerători asupra slăninei, o deochie și-și zise în sine: »asta-i a mea!» Apoi porni și el încetșor prin înbulzeala cea mare în urma Sasului cu slămina și când ajunse lângă intrarea căsii orașului, la care erau postată doi polițai, prinde pe sasul de piept și-i strigă: »stăi pe loc măi Miș!, asta-i slămina mea!» și totodată recomandând-ul »oamenilor justitiei« ca hoț de slămina lui.

«Ce moi! Dadechderwoader cocean de varză! cum cutează tu să face la mine hoț? asta-i slămina mea!» strigă Sasul înflorat aruncându-se ca un tigras asupra lui Bundearea și de nu interveneau oamenii dreptății, bătea era la loc; aceștia însă puseră la timp mâna pe ei înaintându-i oficiului opidan, care fără întârziere i-a luat la raport. Românul se jeluia că ieri noapte i s'a furat slămina din celariu și în aceasta cunoaște pe a lui; jupânul Miș afirmă cu tărie, că el nu-i hoț și nici neam din neamul lui n-o fost așa ceva; slămina e proprietatea lui și numai azi-dimineață a scos-o din cămară punându-o pe car și aducând-o la târg spre vânzare. — Lucrul dracului! Românul era din comuna H. iar Sasul din St. —

«Bine moi Ioane cunoști tu slămina tău bine?» Întrebă Bulgărul (Bürgermeister) pe român.

«Cum naiba (naiba e membru din

tem învinge, putem înainta! (Aşa-i! Să trăiți!)

După această încercare fără rezultat guvernul, cari s'au perindat la putere treptat, au adus legi, cari toate au fost îndreptate contra limbii noastre românești. Vârful la toate aceste legi l-a pus însă faimoasa lege a lui Apponyi. (Jos cu el!)

Dar nici această lege nu ne poate răpi limba noastră, deoarece noi la limba noastră ținem mai mult ca la viața noastră. (Aplauze).

Fraților! Dacă ar fi se piară toți Românii și ar fi să rămân eu ultimul care să mă prăpăd, și atunci cele din urmă cuvinte ale mele vor fi: Trăiască limba românească! (Aplauze frenetice).

Și deoarece dușmanii noștri văd cu cât drag ținem la limba noastră, și cât jertfim noi pentru ea, de aceea au plănuțit acum un nou atac contra limbii noastre. Acest atac este: proiectele de legi referitoare la armată, cari proiecte cât de curând vor ajunge la desbatere în nefericită diată a nenorocitei noastre țeri. (S'auzim!)

Două lucruri însemnate sunt în aceste proiecte și anume: introducerea serviciului de doi ani și 2) limba de serviciu și de comandă a regimentelor.

1) Serviciul de doi ani. Deoarece și partidul național de mult cere serviciul de doi ani, de aceea ar trebui să ne bucurăm de aducerea acestei legi. Dar nu putem să o facem, deoarece guvernul cu legea aceasta nu face altceva, decât că cu lingura ne dă să mâncăm, iar cu coada ne scoate ochii! Serviciul de doi ani ar fi o mare ușurare pentru țeară. Guvernul actual însă se folosește de această ușurare numai de aceea, ca din altă parte să poată arunca sarcini și mai mari asupra bieteii țării! Și aceasta e ticăloșia!

Guvernul ne dă serviciul de doi ani dar în schimb cere de la noi dări pentru armată cu zeci de milioane mai mult ca până acum.

Guvernul ne dă serviciul de doi ani, dar în schimb cere de la noi recruți cu mult mai mulți ca până acum. Dădeam pe an până acum 60 mii de feciori. Guvernul ne cere acum aproape 100.000 de feciori, deci cu aproape 40 mii de feciori mai mulți ca până acum.

Și acum vă întreb eu pe d-voastră: aceste greutăți asupra cui se așează, asupra cui apasă? (Asupra noastră!)

Asupra noastră a tuturor, dar mai vartos asupra voastră fraților țărani, cari și până acum ați purtat toate sarcinile țerii și asupra cărora s'au aruncat toate greutățile țerii! (Aşa-i!)

De aceea trebuie să protestăm energetic contra acestei legi, care de fapt ne aduce numai sarcini și nici o ușurință.

2) Limba regimentelor. Noi Românii am trece și peste aceste greutăți la ordinea zilei, fiindcă ce se cere de la noi, se cere în favorul patriei și în favorul tronului. Și ce nu am jertfit noi Românii pentru patrie și tron? Care este poporul acela, care să fie mai credincios patriei și tronului decât poporul român? În zilele cele mai triste, în zilele cele mai grele pentru patrie și tron poporul român a fost acela, care fără zăbavă a pus mâna pe armă și din pepturi de voinici a făcut zid de apărare, pe care n'a fost putere pe lume, ca să-l învingă! (Vivat!)

Vieți viteze și averi enorme am jertfit pentru patrie și pentru tron! De aceea nici jertfa, ce ni se cere acum nu ar fi sarcină pentru noi, dacă proiectele militare nu ar fi din nou un atac mârșav contra limbii noastre românești.

Conform proiectelor militare, în toate regimentele din Ungaria limba de regiment va fi cea ungurească. Va să zică se scoate limba nemțască și în locul ei se introduce limba ungurească (Nu ne trebuie!)

Vă zice cineva, că ce durere avem noi Românii de acolo, că se scoate limba nemțască și în locul ei se introduce cea ungurească? Doar pentru noi și una și alta e limbă streină! Și dacă nu se introduce limba românească în regimentele românești, apoi din punct de vedere românesc e tot una de e limba de regiment cea nemțască ori cea ungurească!

Nu e așa! Nu e așa de aceea, pentru că trebuie să cercetăm, că cu ce scop s'a introdus limba nemțască și cu ce scop voiesc să introducă acum limba ungurească ca limbă de regiment?

Limba nemțască s'a introdus de aceea ca singura limbă de regiment, ca întreaga armată să aibă o singură limbă, în care să se înțeleagă și în care să se comandeze în vreme de bătaie, când nu e vreme de-a umbla după tâlmaci, când trebuie să te înțelegi repede, pentru că la caz contrar plumbul dușmanului trage în

carne vie! Va să zică limba nemțască s'a introdus ca limbă de regiment din punct de vedere practic și tactic, iar nu din considerațiuni și cu scopuri politice! (Aşa-i)

Cu totul altminterlea țată lucrul cu limba ungurească! Guvernul o spune pe față, că la regimentele din Ungaria de aceea introduce limba ungurească ca limbă de regiment, ca să aibă cu un instrument mai mult pentru maghiarizarea naționalităților! Și aici zace ticăloșia! (Aprobări!)

Nu numai, că îți cere feciorii, floarea neamului, ca să îți pună înaintea plumbului dușmanului, ci voește ca și acela, care scapă de pușca și sabia dușmanului, atunci, când se întoarce acasă, să se întoarcă răpit de cea mai scumpă comoară a sa: de limba maicii sale. (Nu ne-o dăm nici morți!)

Purtarea aceasta a guvernului e ca și purtarea hoților dela răspântii, cari nu se îndestulesc cu aceea, că-ți iau hainele, îți iau banii, ci îți mai scot și ochii! (Baș așa!)

Contra acestei noi încercări de maghiarizare a guvernului trebuie să protestăm cu toată convingerea sufletului nostru!

Dar nu e permis să ne oprim numai aici. Nu numai, că trebuie să protestăm contra încercării de a introduce în regimentele românești limba ungurească, ci pretindem, ca în regimentele românești atât limba de serviciu cât și limba de comandă să fie cea românească! Insigniile regimentelor românești să fie românești, iar steagul regimentelor românești să fie steag românesc! (Să trăiască! Urări nesfârșite).

Fie în regimentele ungurești limba ungurească, insigniile ungurești și steagul unguresc, nouă nu ne pasă! Noi nu voim să răpim drepturile altora, noi ne luptăm numai pentru câștigarea drepturilor noastre! (Aşa-i!)

Dacă vom lupta cu bărbăție, dacă vom fi solidari în lupta noastră, atunci vom ajunge la izbândă și atunci putem să zicem cu poetul: «Viitor de aur românimea are!» (Aplauze viroase și îndelung prelungite.)

Eroul dela Port-Arthur în București.

Vestitul general japonez Nogi Mare-suke, eroul dela Port-Arthur, reîntorcându-se dela serbările de încoronare engleze, a sosit alaltăieri la București, unde a fost primit cu deosebite onoruri de către cercurile oficiale militare ale României.

Faptele acestui vestit general, care în crâncenul războiului ruso-japonez a dat dovezi atât de strălucite despre înaltele sale însușiri militare, ne sunt încă în proaspătă memorie. În mâinile lui generalul rus Stoessel a trebuit să capituleze și să predea fortăreața Port-Arthur.

După sfârșitul războiului, generalul Nogi a eșit din legăturile armatei și a primit onorifica chemare de învățător la școala primară din Tokio, căci în Japonia se înțelege cu totul altfel »cultul eroilor« și cea mai mare cinste ce se poate da unui astfel de om este aceea de a i-se încredința formarea tineretului.

Acum câțiva ani a fost în București o delegație de ofițeri japonezi. Acei ofițeri au fost atât de bine impresionați de cele constatate în organizația armatei române, că impresiile lor au determinat pe mareșalul Nogi să viziteze această țară și să ia cunoștință personal de starea armatei române. Acestui fapt se datorește vizita de-acum a mareșalului japonez, eroul ilustru dela Port-Arthur.

Generalul Nogi a fost întâmpinat alaltăieri la intrarea sa în țară, la Verciorova, de către generalul Asllan, colonelul Ghenea și majorii Răscanu și Iacobini.

Sosit în gara din București a fost întâmpinat de generali Crăiniceanu, Zottu, Popovici, Costescu, Gheorghiu în fruntea unui mare număr de ofițeri români. În momentul opririi trenului muzica militară română a întonat imnul imperial japonez. După prezentarea persoanelor oficiale generalul Nogi a fost încuartirat la hotelul Boulevard.

Seara s-a dat un splendid banchet în onoarea viteazului general.

Eri dimineață generalul Nogi împreună cu suita sa, d-l general Crăiniceanu comandantul corpului II de armată, ofițerii superiori atașați precum și mai mulți ofițeri generali și superiori, au plecat la Dadilov, unde au asistat la instrucția trupelor concentrate în tabăra dela Dadilov. Mareșalul Nogi, și-a exprimat toată admirația față de ținuta trupelor. Dela Dadilov, mareșalul Nogi împreună cu însoțitorii săi, s-a dus de a vizitat fortul Chi-

tila. La oarele 12 și jumătate oaspeții japonezi s-au întors în capitală, iar la oarele 1 au luat dejunul la Cercul Militar.

Între oarele 5 și 7 oaspeții japonezi au vizitat Arsenalul armatei și Pirotechnia.

Astăzi generalul Nogi va fi primit în audiență de regele Carol la Sinaia.

Întrebat de mai mulți ziariști asupra impresiunilor câștigate în România, generalul Nogi a făcut următoarele mărturisiri:

Vă mărturisesc, că trecând prin frumoasa și pitoreasca d-voastră țară, toate neajunsurile vârstei au dispărut, farmecul nouăței, liniștea câmpiilor, mângându-mi privirile mele, care au văzut atâtea... Țara d-voastră este foarte frumoasă și foarte mănoasă. Poporul este tot așa de vesel și vioi ca și natura de aci și bănuiesc, că în d-voastră trăiește o rasă viguroasă și plină de viitor.

Manifestația pe care mi-o face publicul românesc și primirea oficială atât de călduroasă mă măgulesc peste măsură și nu știu cari ar fi cuvintele, cu cari să-mi pot exprima recunoștința mea. Regret că sunt nevoit să stau așa puțin în această frumoasă țară, despre ale cărei virtuți, mai ales militare, am auzit vorbindu-se cu admirațiune, fapt, care m'a îndemnat să o cunosc mai de aproape. Sunteți un popor cu un frumos viitor și simt o deosebită satisfacțiune, că am întreprins această călătorie, care îmi îmbogățește în mod prețios cunoștințele mele, cu privire la orientul European.

La întrebarea, că ce deosebire găsește între civilizațiunea europeană și cea japoneză, generalul Nogi a răspuns următoarele:

— «După ce m'am înapoiat acum 32 de ani din Europa în patria mea, am fost desigur impresionat de civilizația europeană. În acest interval însă de 32 de ani Japonia a făcut progrese mari și mărturisesc că credeam, că de data aceasta civilizația europeană nu mă va impresiona. M'am înșelat. Acum vă pot face o comparație. Și noi facem progrese în civilizație, dar închipuiți-vă doi oameni cari merg pe același drum: unul pitic, care suntem noi, și celălalt uriaș, care e Europa. Vor merge amândoi pe drumul progresului, dar unul va merge cu pași mici și celălalt cu pași mari».

ȘTIRI.

— 7 Iulie v.

Domnii abonați ai foaiei noastre, cari cu 1 Iulie v. nu și-au reînnoit abonamentul, sunt rugați a-l reînnoi, ca să nu li-se întrerupă expedarea regulată a foaiei.

Pentru Domnii abonați, cari nu și-au reînnoit abonamentul, acesta e cel din urmă număr, care li se mai trimite.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

Serbările culturale din Sălagiu.
Implinindu-se 40 ani dela înființarea „Reuniunii învățătorilor români Sălăgieni“ vor avea loc *Duminecă în 23 Iulie n* în fruntea comună *Sântău* (Tasnádszántó) în legătură cu adunarea generală a reuniunii jubilarie niște frumoase serbări culturale cari suntem convingși, vor întruni toată Românimea Sălăgiană. Suntem avizați telegrafic, că Duminecă seara, după terminarea adunării festive, a cărei program l-am publicat în nrul trecut popular, *trupa teatrală de sub conducerea d-lui Aurel P. Bănuțiu va da o reprezentație teatrală.* Știrea aceasta a produs pretutindeni mare bucurie. Judecând după întinsele pregătiri ce se fac, serbările culturale din Sântău promit o reușită frumoasă. Dorind Românilor întruniți în jurul reuniunii jubilarie cele mai frumoase clipe de înălțare sufletească îi îndemnăm să iee parte în număr cât mai mare la aceste serbări culturale.

Din prilejul jubileului reuniunii învățătorilor români a apărut sub titlul *«Reuniunea inv. români Sălăgieni. Memorialul jubilar, 1870—1910, scris de Simion Gros secretar»* un frumos volum de 210

pagini octav mare, care se ocupă cu activitatea frumoasă desfășurată de reuniunea jubilară în timp de 40 ani. Prețul volumului e de 3 cor. și se poate procura dela d-l inv. Simion Gros în Szilágyosmyló. Asupra acestui volum, pe care îl recomandăm cu căldură tuturor celor interesați, vom reveni.

Instalare de preot. Duminecă în 26 Iunie v. a avut loc, sub conducerea d-lui protopop I. Hamsea, în comuna Rotbav, tractul protopopesc al Brașovului, instalarea tânărului preot Ioan *Marin*. Cu mare însuflețire și mulțămire sufletească au asistat parohienii la acest act al instalării, fiind de un an de zile parohia vacantă. Cu această ocaziune au dăruit pe seama bisericii I. Petric din Brașov, un rând de odăjdii bisericesti, iar D. Iarca, tot din Brașov, o candelă.

Necrolog. Consiliul de direcțiune și corpul funcționarilor Institutului de credit și economii »Economul«, aduce cu profundă jale la cunoștință trecerea din viață a devotatului jurisconzult al Institutului, d-l *Dr. Victor Poruțiu* avocat, fost președinte al comitetului de reviziune și membru în direcțiune, repausat subit la 17 Iulie n. 1911, oarele 11 a. m. în vârstă de 39 ani, lăsând unanime regrete în inimile tuturor, cari cunoscându-l l-au știut aprea și iubi. Rămășițele pământești ale neuitatului defunct s'au dat pământului pentru vecinică odihnă Miercuri, la 19 Iulie n., oarele 3 p. m. în comuna Dezmir. Fie-i țărâna ușoară și amintirea neștearsă! *Oiuș*, la 18 Iulie n. 1911.

Dela Ligă. Liga culturală a serbat la Comana aniversarea de 300 de ani a învingerii lui Radu-Vodă Șerban, urmașul lui Mihai-Viteazul, asupra ungurului Székely Mózes.

Cu prilejul serbării, Liga culturală a tipărit și o povestire populară despre viața și faptele acestui viteaz biruitor. Frumoasa broșură, datorită d-lui N. Iorga, s-a împărțit excursioniștilor la Comana în 29 Iunie și se găsește și la principalele librării cu prețul de 50 bani exemplarul.

Secția Tecuci a Ligei și-a ales în ziua de 5 Iunie un nou comitet, în care intră tot ce orașul are mai distins.

Între mulțămirile sosite în ultimul timp din Italia pentru trimiterea cărții *«Breve Storia dei Rumeni»*, publicată de Ligă cu prilejul jubileului semicentenarului unității Italiei, este și scrisoarea venită din partea d-lui președinte al Camerei, căruia i s'au trimis 200 exemplare pentru a fi distribuite d-lor deputați. În această scrisoare se zice între altele următoarele: «Magiul pe care Liga Culturală Română a ținut să-l facă națiunii italiene, cu ocazia jubileului de 50 de ani de la proclamarea regatului, publicând *«Scurta Istorie a Românilor, cu specială considerație la legăturile cu Italia»*, a profesorului Iorga, demonstrează cât de viu și forte este spiritul de frăție, ce unește cele două popoare ce au origina comună din trunchiul latin»....

Mulțămire publică. La petrecerea de vară, aranjată de «Acordul», s'au făcut următoarele marimoase contribuiri peste taxa de intrare:

Dr. V. Saftu 6 cor. 40 fl.; I. Blebea cor. 4.80; Balașa Blebea cor. 3.80; R. Dogariu cor. 3.80; A. Filip 3 cor.; N. N. cor. 2.60.

Câte 2 cor.: N. N., G. Chelariu, Dr. V. Glăjar, I. Ciurcu, I. Voicu, I. C. Panțu, I. Toma și N. Rădoi. I. Sporea 1 cor. 60 fl., V. Onițiu și S. Dimitrescu câte 1 cor. 20 fleri.

Câte 1 cor.: Ioan Sârbu, P. Leucă, Gr. Păltineanu, Dr. N. Stinghe, A. Boldor, D-na T. Cristof, Dr. I. C. Juga și D. Jaliu.

Câte 80 fleri: Dan Voina, G. Dogariu, I. Ciurea, Dr. T. Pop, A. Banciu, N. N., N. N., Dr. A. Bogdan, Dr. Orbonaș și G. Bădițoiu.

Câte 60 fleri: I. Butu, C. Voicu, și N. N. — N. D. Leményi 40 fleri și A. Lazar 20 fleri.

Din venitul curat al petrecerii s'au dăruit 25 cor. *fondului ziariștilor*, înființat de d-nul Dr. I. Mihai.

Primească marimoșii donatori sincere mulțumiri.

În numele comitetului aranjator:

V. Branisce. R. Ardelean.

În atențiunea candidaților de notari. Dela părintele Ioan Oprea din Izvin primim următorul avis: »In comuna Izvin (Ószény), situată la o jum. oară dela Timișoara, ar fi de ocupat imediat postul de vice-notar în condiții foarte avantajoase. Fiind comuna curat românească, căutăm

un Român. Cu informații mai de aproape servește celor interesați atât notarul Ștefan Munteanu cât și subscribul I. Oprea, preot.

Tinerimea română din Ocna-Sibului va da un concert împreună cu dans, Duminecă în 10 Iulie st. v. în grădina »Schuller«.

Din Măeruş ni se comunică următoarea întâmplare, care a produs o oareșă care agitație și nemulțumire între parohienii bisericii gr. or. române. Iată cele întâmplate :

În comuna Măeruş trăia rătăcit un italian romano-catolic. El făcea cărămidă și trăia în concubinată cu o țigancă. Urându-i-se de viață, Marți în 27 Iunie n. s'a spânzurat. Din streang l-au adus în casa cea rece a bisericii gr. or. române din Măeruş, iar Joi în 29/VI l'a înmormântat preotul local cu toată pompa unui român creștin cinstit.

În urma celor întâmplate se impune întrebarea : permit autoritățile noastre bisericești ca pe toți nelegiuții și sinucigașii să-i înmormânteze preoții noștri?

O femeie care doarme 86 zile. Din New-York se anunță, că în spitalul din Springfield se află o femeie, care a dormit 86 zile. Alaltă-eri femeia s'a deșteptat din somn. Ea declară, că se simte foarte bine.

Automobilul trântit de un taur. Pe lângă Oradea trecea cu viteză mare un automobil, în care se afla doctorul Kovács cu familia lui. Un taur infuriat s'a repezit înaintea automobilului, răsturnându-l în șanț. Toți cei din automobil sunt grav răniți, dar și taurul a murit pe loc.

În cafeneaua Transilvania va cânta astă-seară muzica militară. Inceputul la oarele 8 seara.

S'a găsit și se află depusă la poliție o hârtie de 20 lei. Avis celui, care a pierdut-o.

Un tânăr funcționar-contabil își oferă în oarele sale libere serviciile de contabil. Amănunte la redacție.

Muzică la promenadă. Orchestra orașului va cânta mâne, Vineri, la oarele 5 și jumătate la promenada de jos.

Local de întâlnire pentru Românii din Brașov este restaurantul Suciu, aflat în cel mai frumos loc al Brașovului, pe promenada de jos, lângă stațiunea tramvaiului. Aviz Românilor călători prin Brașov. Restaurantul Suciu are o bucătărie excelentă și beuturile cele mai bune și cu prețuri ieftine.

Un apel către tinerimea liceală.

Foaie verde de trei flori,
— Ciobănaș dela miori
Un'ți-a fost soartea să mori ?
— Tocma'a vârful muntelui,
În bătaia vântului.
— De ce moarte mi-ai murit ?
— De trăznit când a trăznit !
— Spune-mi cini mi te-a 'ngropat ?
— Brazii'n jos când s'au lăsat.
— Spune-mi cini te-a tămiat ?
— Broasca'n jos când s'a lăsat.
— Candele cini ți-o aprins ?
— Soarele când a fost sus.
— Fluerașul und l'ai pus ?
— Pe cranga bradului sus:
Vântul când o adia
Fluerașul mi-o cânta
Oile s'or aduna
Și pe mine m'or zbiera.
(Cântec vechiu).

Fii ai ogorului românesc, născuți din niște oameni harnici și cumpătați, cari din sudoarea feței lor trimițându-vă la învățătură purtă în suflet o nădejde mare și întăritoare, că din noi se vor alege frunțași cuminiți cu cumpănă dreaptă, suntem datorii să-i cunoaștem bine, să le pătrundem sufletul lor bun, scoțând învățăturile prielnice pentru munca noastră viitoare din înțelepciunea adâncă, ce mâna firii înțelepte le-a dăruit-o.

Implinim o datorie morală superioară, când, cunoscând însușirile neamului nostru atât de pregătit pentru a înfrunta negura viitorului, îl tremzim la o viață adevărată, îi descoperim bunurile pe care le stăpân, îl facem conștii de sine, să știe în ce țară trăiește, iar acesteia să-i cunoască mersul treburilor ca apoi cu toate mijloacele ce-i stau la îndemână să conlucre la idealul celor din frunte, plini de încredere în viitor.

Experiența ne dovedește că tocmai acesta este păcatul ce ne paște: că nu ne cunoaștem. De-am trăit în cea mai mare

mizerie, ne dedăm cu ea și răbdăm cât nu ne'ncap'e'n piele. De s'au opoșit streinii pe pământul nostru, căutăm cu bună-tatea inimii noastre să ni-i facem frați, ba chiar să le dăm întâietate și dacă găsim vre-o inimă largă, să ingenunchem smeriți.

Câtă micime de suflet! Și rezultatul care e ? E starea țaranului nostru din Basarabia, care și-a uitat limba, și-a stricat legea, și-a scâlceiat sufletul, și-a rupt tradițiile și totuși pare mulțumit, căci străinii sânt mai cuminiți, mai de inimă decât cei de un sânge cu el, pentru că aceștia în toată bunăvremea îi cântă la ureche cât îi de prost neamul lui !

De acum începând trebuie să cugețăm asupra viitorului nostru, de pe băncile liceului trebuie să ne frământăm aceleași idei, să ne miște aceleași simțăminte, să începem să zidim la cel mai strajnic zid al celei mai strajnice cetăți: la acela format de inimile noastre, a cărui țârie nu e putere să o înfrângă.

Neîncetat ne cercetează Țara noastră străjuită de creștele Carpaților pălcuri — pălcuri de tineri absolvenți ai liceelor și seminarilor de peste graniță, cari înainte de a apuca pe multele cărări ale vieții, vreau să ne cunoască, să vadă care ni-i ogorul, ce muncim. Având o icoană clară a vieții noastre, împăcați merg acasă. În-teleg menirea fraților de sânge: să lupte sub acelaș steag, pe care să fie scris cu litere mari : *unitate de cultură românească*. Până și seminaristii musulmani din Medjidia au un crez, de care ni-au vorbit cu multă însuflețire: ruperea tradițiilor păcătoase, păstrarea celor curate în pârga lor strălucitoare, înfruptarea de cultură europeană, ca împărțirea să se așeze pe nouă baze trainice, cari să nu se mai clatine ca azi.

Am simțit duhul traților de dincolo și le mulțumim că ne-au încurajat în drumul nostru de studenți liceali să prindem cu mai multă țârie toiagul, cu care să lovim în piatră, de unde să izvorască un râu cu apă limpede, ce face să răsară verdeață nouă, ce dă suc arborilor, ce curăța atmosfera pe unde trece, pornindu-se o adiere înviorătoare, mișcând iarbă, frunză, făcând să răsunе glasul fluierului animat »pe creanga bradului sus«, chemând la prohodirea stăpânului pe înțelegătoarele oi, de al căror zbireret Țările se vor înmuia și le vor dărui pe stăpân mai voinic, mai tinăr, mai frumos.

Și, în viață, aceasta să ne călăuziască: să nu ridicăm pământul cu păcatele sale sus, înspre cer, pentru că nu pângărim înaltul, ci să coborâm înaltul pe pământ, să curățim ce-i rău. Și în multa-i lumină să ne vedem îngrădirea legată de numele nostru, să ne vedem ogorul pe care cu toată puterea de muncă, să-l cultivăm, O vecinică lumină e aceasta! Mama mea înainte de a-și da suflarea îmi zise odată: »voi învățați prin cărți că soarele e atât de mare, apoi de ce nu luminează zi și noapte neîntrerupt? Să ți-o spun eu: În drumul său vede atâția păcătoși, cari nu se însălmântă să săvârșească păcate, când el ne dă din destul lumină și căldură. Deaceia seara se ascunde la spatele pământului, își îngroapă fața în palme și plânge și se tânguie, și ce crezi l'ai mai vedea dimineața colo, la Răsărit, dacă nu l-ar aduce Sfântul Ilie în căruță?«

Iubiți elevi ai liceului din Brașov! Cătră voi îmi întorc scrisul.

Avem noi o societate de lectură închinată stăruitorului în bine și frumos, fostului protopop al Brașovului și fostului episcop al Caransebeșului, Ioan Popazu. Pe lângă lucrările originale, cari se scriu aici, să ne preocupe și alte chestii în anul viitor. Mai ușoare, muncă mai ușoară, dar mai mănoasă.

Voi veniți din toate părțile locuite de Românii din țara asta la acest altar de cultură românească. Fiecare aduce câteceva din satul său pitit la poalele munților. O parte din sufletul țaranului de acolo, o parte din experiența de traiu a aceluia, cunoștințe din viața casnică și socială.

Cu o rugăminte mă întorc cătră toți aceia, cari aveți de gând să pașiți pe pragul acestui liceu. Analizați portul băștinaș al satului vostru, iar de s'a schimbat și pe acesta. Și întrebând pe bătrâni de portul lor, veți vedea lumini vii pe chipul lor mâncat de vremuri, iar ochii li se vor pierde în depărtările luminoase ale tineretii și de atâta duiosie se vor umezi de izvorul nesecat al lacrimelor. Incetul cu incetul se vor porni la vorbă și vă vor vorbi trecutul prin graiul lor. Voi însemnați-vă bine ce auziți; însemnați numirile singurate ale porturilor. Însemnați și

caracterul și numele jocurilor, toate câte sunt în satul vostru.

Atâta tot. De mai aveți vreme străngeți cântecile și poveștile ce le auziți, căci azi se părduesc, mor, căci numai e inimoșia veche, sfânt izvor de recreare, și-i păcat ca atâta comoară neprețuită să piară în gol.

Vă rog dați glas rugămintei mele. Iar până la întâlnire la toamnă vă strâng mâna călduros.

Brașov, la 30 Iunie 1911.

Ioan Clopoșel,
student liceal

Aviațiunea în România.

Am anunțat la timp, că ministerul de război al României a comandat atelierelor aerodromului de la Chitila, un biplan sistem »Farman« pentru necesitățile armatei, în condițiunile următoare. După ce se va face recepțiunea aparatului se vor face cu el mai multe experiențe de voiaj între Chitila și Cotroceni. Biplanul va fi condus în aceste experiențe de ofițeri piloți, care urmează actualmente școala de pilotaj de la aerodrom.

Pe de altă parte, după cum se știe, principele G. Bibescu a înființat la Cotroceni o școală de pilotaj, tot pentru ofițeri, unde se fac experiențe cu un monoplan »Blériot«.

Ofițerii cari frecventează cursurile ambelor școli, de aproape o lună, fac frumoase progrese și în curând vor deveni niște buni piloți. În special d-nii locotenenti Istrati din marină, Zorileanu și Capșa din cavalerie au făcut progrese uimitoare.

La toamnă se vor organiza mai multe curse de aeroplane, în care scop ministerul de război a destinat pentru diferite premii suma de 15.000 lei, iar automobil Clubul Român, în acelaș scop suma de 20.000 lei. Un alt concurs militar de aviațiune va fi organizat pentru primăvara viitoare.

Noul aparat al d-lui inginer Vlaicu, urmând să fie gata în curând, d-sa va reînchepe experiențele cu noul aparat, la 10 Iulie v.

Pe de altă parte d-nul Brumărescu, care s'a restabilit pe deplin, lucrează la repararea aparatului său, urmând ca în curând să-și reia experiențele de zburat.

Din despărțămintele »Asociațiunii«.

— Convocări. —

Desp. Reghin.

P. T. membrii ai »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« din despărțământul Reghin (XXVI), precum și toți sprijinitorii culturale române sunt invitați a participa la adunarea cercuală ce se va ținea în comuna Toplițaromână (Maroshéviz), în 2 August n., la oarele 8 1/2 a. m. în biserica gr. or. de acolo cu următorul program :

1. Participare la serviciul divin.
2. Deschiderea adunării cercuale.
3. Raportul secretarului despre activitatea comitetului cercual.
4. Raportul casarului și statorirea bugetului pe 1911/912.
5. Alegerea unei comisii pentru încasarea taxelor și înscrierea membrilor noi.
6. Dizertațiuni populare, anunțate directorului cu 8 zile înainte de adunare.
7. Eventuale propuneri, făcute conform statutelor.
8. Alegerea a doi delegați pentru adunarea generală a »Asociațiunii«.
9. La oarele 1 1/2, masă comună la hotel »Maros«.
10. La oarele 3 1/2, petrecere cu jocuri populare în curtea hotelului »Maros«.
11. Seara la 8 oare reprezentatie teatrală în sala cea mare a hotelului, cu care ocaziune se va preda »Trei doctori«, comedie într-un act, localizată din limba germană de Virginia A. Vlaicu.

După teatru dans. Venitul curat este destinat în favorul despărțământului.

Tot cu această ocaziune se aranjează o expoziție de lucruri de mână, țesături etc.

Din ședința comitetului cercual, ținută în comuna Idicel la 21 Maiu n. 1911.

Dr. Ioan Harșia, Ioan Vodă,
director. secretar.

Școala pentru economia și industria de casă din Sibiu.

Primim spre publicare următorul prospect :

»Școala pentru economia și industria de casă« are o secțiune economică și una industrială.

I. Instrucțiunea secțiunii economice (instructoară domnișoara Tullia Bogdan) cuprinde: a) învățământ practic : pregătirea bucatelor și a pâinei; conservarea legumelor și a poamelor; curățirea și ținerea în ordine a locuinței; grădinaritul; spălatul, călcatul și îngrijirea rufelor; confecționarea rufelor; b) învățământ teoretic: economia de casă, chemia bucătăriei, contabilitatea; igiena, îngrijirea bolnavilor; literatura română.

Cursul acestei secțiuni e împărțit în: un curs, care se începe la 1 Septembrie și durează până la 31 Ianuarie și în altul care începe la 15 Februarie și durează până la 15 Iulie.

Elevele, ai căror părinți sau îngrijitori nu sunt în Sibiu, au să locuiască în edificiul școlii Berggasse nr. 9, casa proprie a reuniunii.

Se primesc numai eleve, cari au împlinit 15 ani și au terminat cel puțin școala elementară.

Instrucția este exclusiv în limba română. Se conversează însă și în alte limbi, în deosebi în limba maghiară și germană, dar numai în pauză și la masă.

Elevele școlii de menaj, dacă voesc, pot lucra după amiaza în secțiunea industrială.

Taxele prescise sunt: pentru fiecare curs, elevele interne plătesc câte 300 coroane, cele externe câte 250 cor.

Elevele interne au să aducă cu sine: saltea, plapomă, 2 perini, 2 schimburi pentru pat, 1/2 duzină din rufele necesare, 6 ștergare pentru bucătărie, piepten, perie pentru cap, perie pentru dinți, hainele necesare. Șorturile pentru bucătărie și-le vor face elevele însăși; dar șorturi pentru casă au să aducă cu sine.

II. Instrucțiunea secțiunii industriale (instructoară d-șoara Virginia Podoabă), cuprinde: cusut, croit, impletit cu mașina, tors și țesut.

Elevele pot fi interne și externe. Cele interne au să solvească pentru întreținere o taxă lunară de 50 cor. și didactru lunar de 10 cor., cele externe didactru lunar de 10 cor. Elevele sărace, la cererea lor, pot fi dispenzate de didactru.

Elevele interne au să aducă cu sine: saltea, plapomă, 2 perini, 2 schimburi pentru pat, 1/2 duzină din rufele necesare, piepten, perie pentru cap, perie pentru dinți, hainele necesare.

Cursul se începe în mod regulat la 1 Septembrie n. și se termină la 15 Iulie n.

Alte informațiuni se pot primi dela: Comitetul »Reuniunii femeilor române din Sibiu«.

Holera.

(Istoricul ei. Măsurile de apărare.)

Conferență, ținută în 5 Februarie 1911 în casa națională din Sibiu,

de Dr. I. Beu.

(Urmare).

În anul 1883 holera și-a început din nou călătoria în jurul pământului, pornind din India și trecând prin Port-Said în Egipt, iar de aici în Toulon, Marseille și așa mai departe pe aproape întreg rotogolul pământului, făcând pretutindenea stricăciuni considerabile în curs de vre-o 10—12 ani. Unele țări au suferit de holera în mod îngrozitor. Astfel s'au îmbolnăvit în anul 1885 în Spania nu mai puțin de 339,000 oameni, dintre cari au pierit 120,000; în anul 1886 s'au îmbolnăvit în Japonia 155.000 de inși și au pierit 109,000; dintre 46,953 pelerini veniți la Mecca în anul 1891 s'au reintors numai 25,552 de inși. În cursul anului 1892 au murit de holera în India 762, 695 de inși; în acelaș an Rusia a pierdut 266,200 oameni pe urma acestei boale.

Nu e mirare deci, Onorat public, dacă văzând atâta moarte din pricina unei singure boale, țările civilizate nu au cruțat nici o jertfă și nu s'au liniștit, pânăce nu au dat

de urma ucigaşului. Franca şi Germania au trimis comisiuni speciale, cu oameni învăţaţi în frunte, cari să studieze boala la faţa locului, în patria ei veche. Mai norocoasă a fost comisiunea germană, cu celebrul Robert Koch în frunte; acestui mare învăţat i-a succedat în fine să dea de urma ucigaşului, i-a succedat să descopere germenele boalei. Teoria indigenilor din Bengalia, că pricina holerei este a se căuta în urezul stricat, şi cea a medicilor europeni, cari credeau a fi ceva miazmă, a dispărut în faţa descoperirii lui Koch, care peste tot face epocă în istoria boalelor infecţioase. Descoperirea lui Koch a înlesnit lucrările conferenţelor internaţionale din Berlin, Londra şi Roma, convocate anume pentru a chibzui asupra măsurilor necesare întru combaterea acestui flagel. Fără îndoială acestei descoperiri este a se mulţumi, că Europa a fost scutită de holeră dela anul 1895 şi până în vara trecută; că măsurile luate pe baza acestor cunoştinţe au făcut posibil de a împiedeca răspândirea şi a reduce la minim cazurile de îmbolnăvire.

Robert Koch a găsit că pricina holerei este un bacil special, mai adeseori încovoiat ca o comă — pentru acest motiv i se zice şi comabacil, — uneori se împreună mai mulţi comabacili şi formează o spirală sau un S roman, mai rar are şi formă dreaptă. La un capăt e provăzută cu un perişor, cu ajutorul căruia vibrează, se mişcă. Comabacilul este aerob, adică trăieşte numai la aer; lipseşte-l de această substanţă dătoare de viaţă, şi îndată pier. La căldură de 22° C. se sporeşte de minune; temperaturi mari nu-i sunt priincioase. Uscăciunea, razele directe ale soarelui asemenea nu-i priesc. La temperaturi sub zero pier. Dar îşi conservă vitalitatea cu săptămânile, ba cu lunile chiar, în apa din fântâni şi din râuri. Comabacilul pier în câteva minute în soluţie de carbol 1%, în soluţie de sublimat 1%, etc. La omul bolnav de holeră se găseşte în intestin. În urmare îl vom afla totdeauna în dijecte şi în cazuri excepţionale în masele vomate; dar să ne uităm, că şi în acest din urmă caz el tot în intestin şi-a avut cuibul, dat fiind că suc normal al stomacului nu e priincios vieţii şi sporirii comabacilului.

Am înşirat calităţile acestea ale comabacilului pentru motivul că ele ne dau explicaţia cea mai bună, absolut sigură, atât cu privire la ivirea boalei, cât şi cu privire la diferitele fenomene ce s'au constatat în cursul epidemilor.

Dejectele bolnavilor de holeră sunt vinovate de răspândirea boalei. Cu dejectele ajung comabacilii în albiturile bolnavilor şi pot molipsi pe aceia, cari spală albiturile; cu dejectele pot ajunge în pământ umed, unde vieţuiesc şi se sporesc în timp de vară, din pământ pot trece în fântâni şi apaducte; din fântâni şi apaducte ajung ori direct, cu apa de beut, în corpul oamenilor sănătoşi, ori indirect prin legume spălate cu apă molipsită, cu lapte subţiat, cu apă infectată şi așa mai departe.

Epidemia dela Hamburg din anul 1892 ne dovedeşte d-ilor, că apa este cel mai de căpetenie mijlocitor al holerei. Pela mijlocul lui August 1892 a erupt holera în Hamburg în mod explosiv, lăsând la început neatins oraşul Altona, deşi amândouă oraşele sunt lipite de olaltă, dar au apaducte separate. Apaductul Hamburgului se aprovizionează cu apă din Elba, care, fără îndoială, a fost molipsită cu comabacili.

Toate epidemiile s'au pornit în lunile de vară şi au ţinut până toamna târziu. În cursul iernii cazurile de îmbolnăviri au devenit de tot rare, până ce au dispărut cu totul. Dar am văzut, că în vara proximă nouă îmbolnăviri s'au ivit, epidemia a erupt din nou. Apoi da, căldura verii şi a toamnei a promovat sporirea comabacililor, frigul iernii i-a nimicuit în partea lor cea mai mare, pe cei ascunşi în pământ umed şi nu de tot rece i-a împedecat numai în sporirea lor, dar nu i-a putut nimici. Aceşti puţini rămaşi au fost destui, ca deodată cu ivirea zilelor calde să continue activitatea întreruptă sub influenţa temperaturii scăzute.

Aerul abia dacă vine în considerare ca mijlocitor al molipsirii; în aerul uscat comabacilii pier de grabă.

Din istoria epidemilor de holeră am văzut cum aceasta în cursul ei de progresare s'a ţinut de drumul comerului, lăsând neatins de molime locurile ferite de lume. Şi am mai constatat, că pelerinajele la Mecca, cu marea lor aglomerare de oameni, de atâtea ori au fost isvorul de unde au pornit epidemii strânsnice.

Vapoarele comerciale au un balast de apă; în acesta se pot conserva comabacilii cu lunile. Se poate deci întâmpla, ca un vapor după călătorii de săptămâni de zile să ajungă în un port fără a se fi constatat în acest timp vre-un caz de îmbolnăvire; balastul de apă se desertează în port şi cu el comabacilii, cari aici, la o depărtare colosală dela locul lor de provenienţă, pot da naştere unei epidemii înfricoşate. Un astfel de balast a trebuit să molipsească apa Elbei la anul 1892.

Porturile şi gura râurilor mari sunt căile mai obicinuite, pe unde s'a introdus holera în ţările civilizate ale Europei.

Onorat public! Pentru a putea stabili măsurile de apărare contra acestei molime, după cele înşirate până aici, mai rămâne să vedem în ce fel se manifestează boala la singuraticii molipsiţi cu comabacili.

Dela infecţiune până la erumperea boalei trec 1—2—3 zile. Cele mai uşoare cazuri se arată prin o mică indispoziţie şi prin simptomele unui catar intestinal moderat. În cazuri grave simptomele catarale, înţeleg diareea, se potenţează la infinit; sângele bolnavului se îngroaşă şi în consecvenţă circulaţiunea sângelui devine tot mai greoaie, până ce înceată cu totul. Astfel de bolnavi seacă în înţelesul strict al cuvântului.

Sunt cazuri, când bolnavul pier în câteva oare, pe drum la spitalul de izolare, așa că boala nici n'a ajuns să se manifesteze prin simptomele ei cele mai caracteristice. În astfel de cazuri, fără îndoială, momentul ucigaş este otrava produsă de comabacili, care uneori se pare a fi de o intensitate extraordinară de mare. Prezenţa abundanţă a comabacililor în intestin esclude cu siguranţă orice altă cauză a morţii.

Cazurile mai uşoare de holeră au o mortalitate mică, cei mai mulţi bolnavi se însănătoşează în scurt timp. Cazurile grave dau o mortalitate de 80%.

În unele epidemii prevalează cazurile uşoare, dar în cele mai multe mortalitatea este considerabilă. Iată pentru ce popoarele au cel mai mare interes a se apăra contra invasiunii acestui oaspe neplăcut, adeseori cu pagube însemnate pentru economia naţională.

Măsurile de apărare sunt generale (profilaxia generală) şi sunt individuale (profilaxia individuală).

(Va urma).

Descrierea Ardealului.

Despre cartea d-lui Silvestru Moldovan, apărută de curând: *Ardealul vol. I. Ținuturile de pe Olt*, s'au exprimat favorabil și zărele din România, recomandându-o cetitorilor. Intre altele amintim revista »Albina«, apoi »Seara«, »Voința Naț.« »Minerva« etc.

»Minerva« reproducând trei ilustrații din carte (Castelul Făgăraşului, Muzeul »Asociațiunii« și »Mocani bătrâni din Săcele) scrie următoarele:

D-l Silvestru Moldovan, directorul »Gazetei Transilvaniei« din Braşov, s'a hotărât să tipărească din nou frumoasele și instructivele sale scrieri despre Ardeal, cari de mult nu se mai găsesc pe piața literară.

Scrierile acestea sunt singurele, în literatura noastră, cari ne dau o descriere pitorească a Ardealului, împreună cu toate informațiunile etnografice, statistice, culturale etc.

La librăria Ioan I. Ciurcu din Braşov a apărut primul volum din seria, pe care o va publica d-l Silvestru Moldovan. Volumul se ocupă de Ținuturile de pe Olt: Turnu-Roşu, Sibiu etc. până la izvorul Oltului.

Descrierea ținuturilor este făcută după un plan de călătorie sistematic și cuprinde numeroase ilustrații (regiuni, porturi, monumente etc.) Prețul e numai 1 coroană și 80 de bani, și 10 bani porto. Comenzile se trăsesează Librăriei Ioan I. Ciurcu, Braşov.

Recomandăm interesanta carte tuturor, cetitorilor noștri, cari își vor îmbogăți astfel cunoștințele despre pământul și poporul românesc de peste hotare.

Concurs cu premiu.

(Carte despre pomării.)

Cu scop de a fi cât mai folositori obștei noastre de pretutindenea, care se indeletnicește tot mai mult cu cultura pomilor, încă la 13 Oct. 1910 publicasem concurs pentru cea mai bună carte din pomării, în care să se dea îndrumările de lipsă în toate treburile pomării. Cerusem în concurs, ca cartea să se scrie în stil popular spre a putea fi înțeleasă de oricare econom, doritor a cultiva pomi. Pentru lucrarea cea mai bună oferisem un premiu de cor. 100.

Cum în urma acestui concurs al nostru nu ni s'a prezentat nici o lucrare acceptabilă, ne vedem îndemnați a escrie din nou concurs între condițiile de sus cu excepția sumei premiului, pe care o urcăm la cor. 150.

Manuscrutul să se înainteze subscrișului comitet până în 25 Decembrie n. 1911.

Apelăm la învățătorii și la alți cultivatori de pomi ai noștri, să reflecteze la concursul de față.

Sibiu, 7 Iulie 1911.

Comitetul central al Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibiu.

Pant. Lucașu Vic. Iordășianu
prezident. secretar.

Statistica populației franceze.

E un principiu de nediscutat astăzi, că forța unei națiuni în economia politică nu se mai cântărește atâtea după avuția sa materială, ci după procesul de natalitate, pe care îl are.

În lupta economică ce se dă între națiuni, nu mai are atâtea valoare banul, ci forța numerică a brațelor, singura care mai poate devia acul balanței economice universale.

Astfel putem afirma, fără a fi desmișțiți, că după procesul de natalitate se poate judeca atât prezentul, cât și viitorul economic al unei națiuni.

Astăzi națiunile au ajuns să se întrebă de ce proces de natalitate dispune cutare țară, interesându-se în același timp, dacă e în progres sau regres.

După cum a arătat și d. profesor de economie politică de la Iași A. C. Cuza, în tratatul teoretic »Despre Poporație«, principiul fundamental al acestei științe nu mai este avuția, ci populația, adică factorul care produce avuția unei națiuni.

Judecat din acest punct de vedere, națiunea franceză, după noul recensământ

de pe anii 1905 — 10, publicat de către direcția biroului de statistică, ne confirmă încă odată știutul și tristul adevăr, cu aceleași probe dureroase de zdrobitoare, că această ilustră națiune e tot în regres, în ce privește procesul său de natalitate.

Astfel, la un popor de 50 de milioane de locuitori (după o cifră exactă: 49.570.611), găsim:

Celibatari	1.300.000
Celibatate	1.500.000
Familii fără copii	1.804.716
Coefficientul la sută	30,6%

În al doilea rând avem:

Fam. care au câte un copil	2.996.171
Familii cu doi copii	2.661.018
Familii cu trei copii	1.643.465
Coefficientul la sută	31%

Din aceste cifre statistice rezultă că 30 la sută din populație n'are copii, iar 31 la sută se presintă sub limita normală de înmulțire a populației; așa că numai 39 la sută (3/4) din populație se desvoltă într'un mod normal, având între 3 — 5 copii, și familii care au între 10 — 15 copii sânt abia 8.365 la 50 milioane de locuitori (!).

Acest rezultat tragic al statisticii e cu atâtea mai dureros, cu cât Franța e o țară bogată și o țară civilizată (abia 9 la sută analfabeți), care poate să-și dea seama de urmările nefaste ale unui asemenea regres —, unicul poate în lume!...

Economistii, parlamentarii, în sfârșit intelectuali îngrijorați de viitorul țării lor, au scris și au lucrat mult spre îndreptarea răului. Și de ce nu se vede nici o îndreptare?

Toți au atribuit cauza acestei decreșteri la două feluri de cauze, unele generale, altele speciale.

Printre cauzele generale, ei citează în întâiul loc: industrializarea Franței, care a golit satele atrăgând lumea la orașe priu acele uriașe întreprinderi industriale și comerciale și făcând din omul viguros și liber al câmpiei un sclav economic, epuizându-l și moralicește și fizicește.

În sfârșit la aceasta s'a mai adăugat și scumpirea traiului, care a silit pe Francezii să-și restrângă prodigioasa facultate de a procrea, dând în mod fatal, naștere celibatului și sistemului de avorturi sau de doi copii, etc., etc.

Intre cauzele speciale, este azi acel complex de fapte, greu de a fi caracterizate, ca, de pildă: imoralitatea din orașele mari, ușurința desfacerii căsătoriilor, concubinajul, etc.

Plecând dela aceste observații teoretice, s'au propus, pentru a se îndrepta răul, o mulțime de sisteme, unele mai ciudate ca altele, astfel unii au cerut să li se impuie funcționarilor publici a se însura; alții au cerut un impozit pe celibat; alții, în sfârșit, să se scutească de impozit familiile care au mai mult de trei copii; surplusul săse pue pe spinarea celor ce n'au copii.

Iată un alt sistem și mai ingenios: fiecare succesiune să nu se mai împartă în părți egale între copiii defunctului, ci în atâtea bucăți câți nepoți are, și fiecărui moștenitor să i se dea o tantiemă pentru fiecare copil în plus. Așa, de pildă, dacă moștenitorul are zece copii, el va avea de trei ori mai mult decât frate-său, care n'are decât doi copii.

Noi credem că aceste sisteme, oricât de ingenioase ar fi ele, nu sânt decât niște simple paliative, care nu vor stârpi răul câtă vreme nu-l vor tăia din rădăcină.

Cauza constă din acel urât obicei de a plasa mai de grabă averea în rentă moartă decât în copii vii.

Cu timpul, obiceiul a pătruns curând și în centrele uviere aglomerate prin orașele industriale, care l-au luat drept crez; și de aici el a cuprins satele vecine și apoi s'a tot întins, până ce a cuprins țara întreagă, ajungând la modă.

Și nimic nu-i mai primejdios pentru un popor decât credința eronată, care se incubează în sufletul lui, primind-o el fără a o cerceta și aplicând-o fără să-și dea samă de urmările ei.

»Sacrificiul«.

Pentru Românii din Blaj. Onoratul public românesc din Blaj și împrejurime este avizat, că »Gazeta Transilvaniei« se află de vânzare zilnic cu numărul în Blaj, la librăria seminarului teologic gr. cat. Prețul unui număr 10 fl.

Poezii populare.

In câte sate-s pe Criş
Nu's fete ca la Urviş,
Aşa mândre şi frumoase,
De crezi că-s din bolte scoase,
Dar curate şi'nbrăcate...
Cum aşa pe alte sate
Nu prea vezi — vorba să fie —
Şi din cap până'n călcăie
Toate-s panglici şi mărgele...
In cât hainele şi ele
— Mai ales în sărbători —
Se par trandafiri cu flori!

Bată-te norocul bade,
Că zău cât de bine-ţi şade
Cu chemeşe cu pupnar
Cu opinci şi cu peptar,
Apoi colea 'n pălărie
Cu peana cea de colie!

Asta-i mândra fur-o drace,
Care zace cătu-i place...
Cu nimica — capul ei
Nu şi'l bate, dragi mei:
Ziua umblă 'n colo 'u coace,
Un mălaiu nu ştie coace;
Nu şti face-o 'npunsătură
Cu acul — însă de gură
Cum l-i ia nici dracul nu-i —
Dar să nu te scapi să-l spui
O vorbă — ce socoteşti
C'ar pişca-o — c'o piteşti! —
Hainele ce le vedeşi
Că-s pe ea, să nu credeşi
Că le-a cusut dumnea-sa;
Le-a cusut vecina-sa.
De altcum, în cât s'arată
Nu vezi mai frumoasă fată!
— Frumoasă-i, nici vorbă nu-i,
Ei dar pupăza cum-i? —

Sărmană inima mea
Iar a prins a mă durea,
Nu mă doare de scrobîţă,
Ci mă doare de scărbită.
Şi cum dulce Dumnezeu,
N'a fi scărbită, când eu
Văd pe popa, pe birău
Stând la masă 'n făgădău
Lângă fuică, lângă bere...
Iar în sat plâns şi durere...

Două lucruri nu-mi convin:
După ceapă când beau vin
Iar după curechiul uns
Când nici apă n'am de-ajuns.

Câte-o dată, când am voie
Şi eu fac cum făcea Noie:
Sara aş, după ce cin,
Beu un păhărel de vin,
Văd că i bun şi mai beu două...
Iară 'n loc de trei văd două... —
Prea mult văd — socot — şi lin
Merg în pat şi mă alin.

Este-o doină fraţi români,
Ce ne-a rămas din bătrâni,
Şi doina să cânt'ăşa:
Li-li-li şi na-na-na...
Frunză verde leuştean,
Pe omul, care-i viclean
Bate! Doamne d'ăşa! bate
Că 'n trei ani şi jumătate
Să umble cu straiţa 'n spate
Cersind milă şi bucate —
Iar pe omul cel lingău
Lăpădat de neamul său,
Bate! Doamne şi mai rău:
Fă-i parte de supărare
N'aibă 'n lume alinare,
Până 'a ciasul din 'napoi
Nu'l mai scăpa din nevoi...
Iar la moarte i, la 'ngropare
Facă-i corbii comandare
Ajutaţi de căti-va câni!
— Aşa-i doina din bătrâni!

Urvişul de Beiuş.

Isaia Marele.

Foaie verde floricele
Dorul meu ş-al mândrii mele,
De l-aş putea sămăna
Eu cu drag l-aş scera,
Şi l-aş face stog în prag
L-aş împărţi cui mi-i drag,
Şi l-aş cerni prin sprâncene
Ca să-mi mai treacă de jele.

Cântaţi păsărilor dragi
Că mândra culege iragi,
Cântaţi păsărilor bune
Că mândra culege-alune
Să mi-le deie pe lună.

Şti bădiţă ce-mi cereai
Sara când la noi veneai:
Să-ţi dau un păhar de miere,
Eu îţi dam buzele mele,

Să-ţi dau un păhar de vin
Îţi dam buzele deplin.

Frunzuliţă dintre-vii
Are mândra patru ii,
Trei sunt rupte, patru sparte,
Două nu se ţin pe spate.

Multe stele sunt pe cer,
Eu de dorul mândrii per.
Mândră-i luna când răsare
Eu mă-ntrist de dorul mare.
Mult întreb eu pe o stea
Mai vedeate-oi mândra mea?
Că de când mândruţa dragă
Mă luai prin lumea largă,
Nici soarele nu se stânge
Sufletul meu pân' nu plânge,
Şi nici luna nu răsare
Până nu suspin cu jale,
Nici zorile nu răsar
Până nu suspin amar.

Mult mă-ntreabă inima
Doru mi de cineva.
Foaie verde din câmpie
Cum focul dor să nu-mi fie,
Că şi muntele, că-i munte
Şi încă are doruri multe
Cu luna şi stelele,
Cu iarba şi florile
Cu codru, păraiele
Şi cu săraci mirlele.

Cuprinsu-i cerul de nor
Ş-al meu sufletel de dor,
Cuprinsu-i cerul de stele
Ş-al meu sufletel de jele.
Cine dorul meu nu crede
N-ar mai călca iarba verde,
Nice verde, nici uscată,
Până ce-mi va crede odată.

Ungurul în tren.

— La Bucureşti. —

Trenul din Predeal soseşte..
Imbulzală pe peron..
Din grămadă se aude
ici-colea, »pardon!» »pardon!»
Unu strigă, — alţii-aleargă;
hamali vin necontenit.
»Bon jour: dragă! ce faci neică?»
— ca la gară în sfârşit.
Dar din sgomotul ăst mare,
Pişta strigă şi mai tare;
Ca turbat din tren s'urneşte
şi înjură şi pufneşte;
Iute scoate-o pipă mare
şi-i dă foc cu desperare.
Şi strigând din ea turbat:
»I, na!, most putem fumă!»
»Dar' ce-i Pişta? — il întreabă
un gardist ce-l cunoştea,
»Ce-ţi e inima'şa rea!»
»Plutenii ţi-ai prăpădit»,
»Vre-o purică şi-a murit?»
»n-ai unsoare de mustăţi,
»Te-a pus dracul să te 'nbeţi!!!
— »Lasze glumá Nájé, lásze,
»háj la minyé, nu akasze.
»Szpunyé szingur nu-i szkándál
»Venyit tómná dyin Predyal,
»undye munkát kit un kál?»
Şi beut kit un Báron;
kind nyé szuim lá vágon,
»Szkótyém pipa, vré n fumát;
— na, hát, lukru blesztyemát;
»Pe peretyé şedyé szkrisz,
ké fumátul, — nem permisz!!!
»Fora vója tutukr,
káre eszté kálátor!!!
»Na, — ákum spunyé kurát,
kind cinci ciászuri nu fumát,
»Nu-i drépt szo fim szuperát?!
— »Drept e Pişta! dar la dracul,
prost fuseşi! Zău, mare prost
»N-aveai decât să ceri voie;
»Mare lucru ar fi fost?!
— Na, az ördög, draghé frátye,
»Noi mágyári civilizátýe,
Stým şi noi cseré »párdon«
»Numai észta fost péká'yé...
...»Ké fostz szingur in vágon!«..

Bibliografie.

A apărut Nr. III. (Mai — Iunie) din
organul Asociaţiunii «Transilvania» cuur-
mătorul cuprins: Iosif Popoviciu: Mono-
grafia comunei Seghiste. — Oct. C. Tăş-
lăuanu: Organizarea economică a ţără-
nimii. — Dr. Onisifor Ghibu: Contribuţii
la istoria şcolaelor noastre. — E. Hodoş:
Descântece din Bănat. — Eugen Gagyi de
Etéd: Documente istorice: Regulatio Dio-
cesis Transilvanicae Disunitae anno 1805.
— Oct. C. Tăşlăuanu: Bibliografia publi-
caţiunilor româneşti din Ungaria pe anul
1910. — Insemnări: Inscriptii romane ne-
cunoscute în proprietatea Muzeului Aso-
ciaţiunii, de Nicolae Sulică. Revoluţia lui
Horia, de Oct. C. Tăşlăuanu.

Partea oficială: Procese verbale: Şe-
dinta VII-a a comitetului central, ținută
în 18 Maiu 1911. — Şedinta a VIII-a a co-
mitetului central, ținută în 17 Iunie, a. c.
1911. — «Ilustraţiuni.»

ULTIME ŞTIRI.

Bucureşti, 20 Iulie. Sub prezidiul
principilor moştenitori ai României
s-n constituit un comitet de iniţia-
tivă pentru venirea în ajutorul po-
pulaţiunii din Moldova, greu încercă-
tă prin inundaţiile din săptămâna
trecută. M. Sa Regele a deschis lista
de ajutorare, contribuind 20.000 lei.
Pagubele sunt foarte mari. Numai
din proprietatea ţărănească a fost
inundată o suprafaţă de 14 mii hec-
tare, semănăturile fiind cu totul dis-
truse.

Bucureşti, 20 Iulie. D-nul C. C.
Arión, ministrul cultelor, a iscălit
eri decretul prin care aproabă nu-
mai partea întâia a sentinţei comi-
siunii de judecată a profesorului
universitar Chiricescu, implicat în
conflictul sinodal. Prin urmare d-nul
Chiricescu a fost exclus pentru tot-
deauna din învăţământ.

Paris, 20 Iulie. „Sicel“ află din
Constantinopol, că eventualitatea
unui război între Turcia şi Munte-
negru din cauza răscobilei albaneze
nu este exclusă după evenimentele
din ultimul timp. Ministrul de răz-
boi al Turciei a luat toate măsurile
pentru un atac în potriua Muntene-
grului. Planul de război este gata.

Graz, 20 Iulie. Soacra fostului
deputat Brestehenasy, care a sosit
eri în Ungaria de sus, împreună cu
mama acestuia, s'a îmbolnăvit subit,
prezentând simptome suspecte de
holeră. Toţi membrii familiei au fost
izolaţi. Populaţiei i-s'a atras atenţia
asupra pericolului. Autorităţile au
luat severe măsuri spre a împedeca
întinderea epidemiei.

Marsilia, 20 Iulie. S'au declarat
patru cazuri de holeră, izolate. S'au
luat toate măsurile.

Constantinopol, 20 Iulie. Ieri două
cazuri de holeră au mai fost cons-
tatate în Constantinopole.

Londra, 20 Iulie. Ştirea despre
îsbucnirea revoluţiei în Persia se
confirmă. Revoluţia e serioasă şi-a
luat proporţii mari. Exşahul era în
curent cu toate evenimentele din
Persia. E în afară de ori ce îndoială
că exşahul are un sprijin în străin-
tate. Se crede că Rusia va interveni
date fiind marile interese ce le are
în Persia.

Dare de seamă şi mulţămită publică.

Din Calbor.

Din incidentul producţiunii teatrale,
aranţată pentru seara zilei măriiţilor apos-
toli «Petru şi Pavel», de tinerimea adul-
tă din Calbor, sub conducerea subscrisului,
au intrat suprasolviri dela următorii ge-
nerosi domni:

Dr. Ioan Titieni, adv. Cincul mare 4
cor; Gheorghie Nicoară, not. cere. Calbor
5 cor., Solomon Făgărăşan, paroh Drăguş
3 cor. V. Grama, farmacist Făgărăş 2 cor.
Mateiu Nicoară, paroh Rucăr 2 cor. Dio-
nisie Stănuţ, casar, Valer Popp, contabil
«Armonia» câte 1 cor. V. Mărginean, cond.
«Minervei» 1 cor. Ioan Dejenariu, şi M.
Derlogea, cont. «Furnica» câte 1 cor. Geor-
ghe Tulbure, not. com. Galaţi 1 cor. Emil
Oteţea, not. Retişdorf 1 cor. N. N. 60 fil.
şi Gh. Şolca paroh 1 cor. —

Venitul brut al petrecerii a atins ci-
fra de 112 cor. 40 fileri; din care subtră-
gând spesele de 81. cor. 08 fileri, a rămas
un venit curat de 30 cor. 32 fileri, care
sumă s'a predat episcopiei parohiale, ca,
conform deciziunii com. parohiale, să se
întrebuinţeze pentru pregătirea unei scene
mobile.

Mulţămesc în fine, în numele diletan-
ţilor mei şi a întregului popor Calborean,
din toată inima doamnelor şi domnilor,
cari în scopul reuşitei materiale a pro-
ducţiunii noastre, au grăbit cu obolul lor,

iar în scopul reuşitei morale — re-au
distins şi entuziasmat cu prezenţa lor.

Calbor, la 16 Iulie n. 1911.

Ioan Paicu
inv. rom. gr. ar.

Din Cluj.

Pentru serata «Reuniunii sodalilor
români din Cluj», aranjată la 25 Iunie n.
1911 au binevoit a-şi răscumpăra invitaţiile:

On. «Economul» institut de credit şi
economii, Cluj 50 cor. d-l George Pop, de
Băseşti, mare proprietar, Băseşti 20 cor.
d-na Eleftera Dr. Mihályi, Dej 20 cor. d-l
Dr. Teodor Mihályi, adv. deputat dietal,
Dej 20 cor. Eugen Bănu, mare proprietar,
Făget 10 cor. Dr. Elie Dăianu, protopop,
Cluj 10 cor. Dr. Coriolan Pop, director la
«Bihoreana», Oradea mare 5 cor. Iosif Orga,
secretar la «Economul», Cluj 2 cor. Nico-
lae Căciulă, şef-contabil la «Economul»,
Cluj 2 cor. Benjamin Rusu, preot, Suciag
1 cor.

Au binevoit a contribui sara la cassă:
d-l Dr. Amos Frâncu, director la «Econo-
mul», adv. Cluj 27 cor. Valenţiu Drăganu
şi Petru P. Bariţiu, câte 10 cor. Petru I.
Simu, George Farago, Enea Zeflean, Dr.
Iuliu Florian, familia T. Roşescu şi Petru
Danciu câte 5 cor. Leontin Puşcariu, Geor-
ge Moroianu, I. Farkas şi Iuliu Muşa, câte
4 cor. M. Radu, V. Ogruţan, N. Petricas,
Dr. P. Musca, Ing. Tr. Păscuţiu, T. Lăpu-
şan, I. Drăgan, Dr. Liviu Dan, câte 3 cor.
I. Luca, N. Magyarosi, Dr. B. Basiota, N.
Păcală, Ion Tampa, N. Aiudean, V. Holpăin,
N. Hurducaş, Sim. Boriu, A. Mureşan, G.
Prodan, Dr. Vele, R. Dan, N. N. câte 2 cor.
N. N. 1.60 cor. N. N. 1.20 cor. I. Târziu,
Dr. Sim. Nemeş G. Mândru, V. Puia, N.
Borzea, N. Gruber, N. Căpuşan, El. Borza,
Emil Blaga, Al. Nemeş, N. N. Goldmann
şi N. Başca, câte 1 cor. Total 300 coroane
80 fil.

Rugăm pe toţi aceia, cari sprijinindu-
ne au contribuit la reuşita străduinţelor
noastre, să primească cele mai sincere
mulţămite şi să ne păstreze şi pe viitor
aceeaşi bunăvoinţă.

Cluj, din şedinţa comitetului «Reu-
niunii sodalilor români din Cluj», ținută
la 4 Iulie n. 1911.

Valenţiu Drăgan Teodor Târziu
prezident. cassar.

Proprietară:

Văd. Elena Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor resp. Ioan Spuderca

Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena
Consultaţiuni
cu celebrităţile medicale, cu specialiştii de
facultatea de medicină din Viena.
Telefon nr. 17065.

Wallischhof,

Stabiliment de hidroterapie şi sanatoriu,
arangiât conform tuturor recerînţelor mo-
derne; dietetică după sistemul lui Dr. Lah-
mann (băi de aer, de soare, de abur, de
aier cald, de acid carbonic, de oxigen, de
radium, băi electrice, băi medicinale, gim-
nastică etc. etc.) 30 min. depărtare dela
Viena, în regiune romantică şi sănătoasă.
Indicat la toate boalele nervoase şi cele
ale schimbului organic (neurasthenie, hys-
terie, anemie, diabet, diathesă urică, rheu-
matism, boale de stomach şi de intestine
etc.) Cure de luğrăşare şi de slăbire. Nu
se primesc în stabiliment: boale infecţioase
şi boale psychice.

Posta: Maria-Enzersdorf bei Wien.
Telegrame şi telefon: Wallischhof-
Giesshübel bei Wien.

Cu prospecte şi detalii stă la dis-
poziţie direcţiunea şi medicul şef al sta-
bilimentului:

Dr. Marius Sturza.

Dr. B. Basiota

— medic —
— specialist în morb. femeieşti. —
Cluj-Kolozsvár. Strada: Ferencz Iószef Nr. 6
Consultaţiuni
între oarele 8—10 a. m. 3—5 p. m.

Városmajor - Sanatorium şi

„Hydrotherapie“
26 odăi aranjate cel mai modern; Supra-
veghere medicală constantă.

Telefon 88—99.

Birou central, stabiliment medical,
Ferencz körut 29 n. a. 8—9; d. a. 3—5.

Director, şef.
Dr. Cosmutza

Nr. 334 ex 1911

a. f. c. ș. d.

Publicare de concurs

la știpeudie și ajutoare școlare.

Escriem concurs la următoarele știpeudie vacante pe anul școlastic următor 1911/12 din fondul central de știpeudie din districtul Năsăudului.

I. Știpeudie.

A) Știpeudie de 600 coroane.

1. Pentru ascultători de drepturi 4 știpeudie (cursul 4 ani).

2. Pentru ascultători de filosofie și dela belearte 2 știpeudie (cursul 4 ani).

3. Pentru ascultători de medicină 1 știpeudiu (cursul 5 ani).

4. Pentru ascultători de tehnică 1 știpeudiu (cursul 4 ani).

5. Pentru ascultători de montanistică ori silvanistică dela academia montanistică și silvanistică din Șemniț — știpeudie (cursul 3 ani).

6. Pentru ascultători de academii comerciale 1 știpeudiu (cursul 2 ani).

7. Pentru ascultători dela școale superioare de veterinărie 1 știpeudiu (cursul 4 ani).

8. Pentru ascultători de școale superioare de agronomie (academia din Magyaróvár) 1 știpeudiu (cursul 2 ani).

9. Pentru cei ce învață la institutul pedagogic (invățător, invățătoare) pentru școale civile 1 știpeudiu (cursul 3 ani).

10. Pentru ascultători la cursul de postă și telegraf 1 știpeudiu (cursul 1 an).

11. Pentru ascultători la cursul administrativ comunal 2 știpeudie (cursul 1 an).

B) Știpeudie de 300 coroane.

1. La școale de cadeți 4 știpeudie (cursul 4 ani).

C) Știpeudie de 240 coroane.

1. Pentru cei ce învață preparandia de invățători (invățătoare) pentru școalele populare 4 știpeudie (cursul 4 ani).

D) Știpeudie de 60 coroane.

1. Pentru invățăcei dela industriei 2 știpeudie

Știpeudiile școlastice se conferesc pre întreg timpul de studiu prescriș pentru respectivul ram de studiu, știpeudiile invățăceilor de industriei pe toată durata contractului de invățăcel.

Pentru depunerea rigoroaselor și examenelor profesoralı de cvalificașune știpeudiele se pot vota încă pe un an.

II. Ajutoare.

Pentru ajutoare ce se vor conferi pe anul școlastic 1911/12 stau la dispozișune 10650 cor. — fileri.

Ajutoare se dau celor cari frecventează institute de specialitate și cari ascultă studii mai superioare din patrie precum și invățăceilor de industrie.

Ajutoare se pot conferi și pe lângă știpeudie. Mai departe se pot conferi pentru depunerea de rigoroase și examene de cvalificașune profesorale.

Ajutoare se conferesc numai din an in an.

Ajutoarele anuale in genere sunt mai mici decât suma știpeudiilor statorite pentru acelaș ram de studiu, dar dacă ajutorul se confereste pentru depunerea de rigoroase ori examene de cvalificașune profesorală in acest caz nu poate fi mai mic decât suma de știpeudiu.

III. Condișuni de concurs.

1. Concurenșii au să arete, că sunt fii legitimi dela părinți, cari au competenșă comunală in înțelesul legilor noastre (art. leg. XXII. din 1886) in oarecare din comunele ținătoare de fostul district al Năsăudului înșirate mai in jos. Aceste comune sunt următoarele:

1. Monor, 2. Gledin, 3. Șieut, 4. Nușfalău, 5. Sânt-Ioana, 6. Nepos, 7. Feldru, 8- Ilva-mică, 9. Sângeorgiul-român, 10. Maier, 11. Rodnaveche, 12. Rodna nouă, 13, Ilvamaré 14. Măgura, 15. St-Iosif, 16. Leș, 17. Năsăud, 18. Bichigiu, 19. Hordou, 20. Salva, 21. Romuli, 22. Telciu, 23. Găureni, 24. Suplaiu, 25. Poieni, 26. Zagra, 27. Runc, 28. Mititei, 29. Mocod, 30. Parva, 31. Rebra-mare, 32. Rebrășoara, 33. Budacul român, 34. Ragla, 35. Borgo-Rus, 36. Borgo-Joseni, 37. Borgomijloceni, 38. Borgo-Suseni, 39. Borgó-Prund, 40. Borgo-Bistrița, 41. Borgo-Tiha, 42. Borgo Mureșeni, 43. Coșna, 44. Rușii-Munți, și 45. Murăreni.

2. Nu pot concura aceia, cari au ajuns etatea de 24 ani, iar la știpeudie pentru școale de cadeți acei, cari au implinit deja anul al 17-lea de etate.

3. Acei, cari au absolvat deja mai înainte un al doilea ram de ștudiu ori măiestrie nu sunt îndreptățiți la aceste știpeudie ori ajutoare.

4. Concurenșii sunt datori să dovedească cu testimoniu medical, că sunt capabii pentru continuarea ștudiilor.

5. Concurenșii sunt datori să dovedească cvalificașunea, ce să recere pentru singuraticile ramuri de studiu. Invățăceii de industriei au să arete testimoniu despre absolvarea alor 4 clase elementare.

Acei concurenșii, cari sunt ascultători ordinari a unui curs de specialitate sunt datori să arete, că in ultimul semestru au colocvat cu succes din colegiurile principale ori intru cât după regulamentul de examene au fost datori a se supune la examenul prescriș in acest semestru, acela l-au depus cu succes.

6. La știpeudie pot concura numai atari școlari, cari au dovedit purtare morală bună și cel puțin progres bun. La ajutor pot concura și cu progres destulitor.

7. Doi frați nu pot gusta deodată știpeudiu din aceste fond. Dacă un frate a căpătat știpeudiu, ceilalți frați pot fi împărțășii cu ajutor.

8. Acei, cari gustă știpeudiu din vre-o fundașune privată ori publică in acelaș timp nu pot căștiga din acest fond nici știpeudiu nici ajutor.

9. Cel ce pentru purtare, ce lovește in moralitatea publică ori pentru clasificașune rea și-a perdit știpeudiul ori ajutorul gustat mai înainte, acela mai târziu nu poate concura nici la știpeudiu și nici la ajutor.

IV. Adjustarea cererilor de concurs.

Sunt de a se accluda următoarele testimonie:

1. Testoniu de competenșă comunală a tatălui său.
2. Carte de botez.
3. Testoniu școlastic recerut.
4. Testoniu medical.
5. Testoniu comunal de avere.
6. La invățăcei de industriei contractul de invățăcel incheiat înainte a autorității industriale.

V. Inaintarea cererilor de concurs.

Cererile de concurs trebuie inaintate la comisiunea administrătoare de fondurile centrale școlare și de știpeudie din districtul Năsăudului in Năsăud cel mult până la 10 August anul curent.

Cu privire la timpul inaintării la cererile sosite pre postă este dățător de ton ziua punerii de postă. Cererile inaintate întârziat nu se iau in conziderare.

Din ședinșă comisiunei administrătoare de fondurile centrale școlastice și de știpeudie din districtul Năsăudului, ținută in

Năsăud, la 5 Iulie 1911.

Pentru președinte

Dr. PAUL TANCO m. p.

Secretar

Dr. NESTOR SIMON m. p.

Sz. 128/911.

Faeladási hirdetés.

Krizba község 1911. évi szeptember hó 2 án délelőtt 10 órakor a községi irodában nyilvános szóbeli és zárt írásbeli ajánlat utján eladja a tulajdonát képező erdő C. üzemosztályában lévő „Keribunári völgy-ben“ törzsenkint megszámozott és kibélyegzett 2016 drb. műszaki célokra alkalmas tölgyfát és 934 darab bükkfát.

Hivatalos becslés szerint a tölgy fák 610.18 tömörköbméter kéreg nélküli mőfát, 23.61 ürköbméter hasáb, 65.24 ürköbméter dorong, és 583.61 ürköbméter galy fát és forgácsot, a bükk fák pedig 452.68 ürköbméter hasáb, 15.09 ürköbméter dorong és 23.51 ürköbméter galy fát tartalmaznak.

Kikiáltási ár 8814 korona 34 filér melynek 10% a bánatpénz.

Az erdőrészt a közsegtől 5, a földvári vasuti álomástól 15 kilométerre fekszik.

Utak, fuvar és munkás viszonyok jók.

A részletes becslés, árverezési és szerződési feltételek Krizba község elöljáróságánál és a földvári m. kir. járási erdő gondnoksnál hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Krizba, 1911. július 2 án.

Nr. 1518. 1.-2 A községi elöljáróság.

Avis!

Subsemnatul avocat Dr. Ioan Moșoiu fac cunoscut că din 1 Iulie a. c. st. n. mi-am mutat cancelaria advocatıală in piașă principală Târgul grăului Nr. 4 lângă biserica românească.

Brașov la 1 Iulie 1911.

cu stimă

Dr. Ioan Moșoiu

advocat,

In negoșul meu de băcănie și bum-băcărie a subsemnatului se află cu 1 Septembrie a. c. un loc vacant ca

CALFĂ (comis).

Reflectanșii să-și alătore pe lângă ofertele lor și atestatul ulterior, unde a mai servit.

Se primește și

un invățăcel

care a terminat cel puțin 3 clase gimnaziale sau reale. Se cere dela ambii cunoștinșă limbelor: române, germane și maghiare.

Nicolae Dușoiu
Brașov.

„ECONOMUL“

Institut de credit și economii, societate pe acșuni.

Centrală in Cluj (casa proprie) Strada Vesselényi-Miklós 26. Filiale in Gherla, Ludoșul de Mureș și Aiud.

Intemeiat la anul 1886.

Are Capital social in 4000 acșuni

K. 400.000
„ Fonduri de rezervă „ 290.000
„ Fonduri culturale și de binefacere „ 15.000

„ Depuneri spre fructificare peste „ 2 000.000
Primește depuneri spre fructificare dela privați cu 4½% până la 5½% după sume și stabilitate; iar dela corporașuni excepșional favorabile.

Escontează cambii cu cel puțin două subscrieri.

Dă imprumuturi pe cambii cu acoperire ipotecară cu 7% și 8%. Acoardă imprumuturi ipotecare cu amortizare pe 10, 20 și 30 ani cu 7%.

Acoardă imprumuturi de Cont curent cu acoperire de hârtii de valoare notate la bursă cu 6% și 7%.

„Economul“ ajută, ca să se înfiinșeze in comune bănci sătești; de acelea s'au făcut la Gilău, Feneș, Sălciua, Tic, Berind, Măciacașul Ung., Gădălin, Ugruș, Ciachi-Gărbău și Cătina. Feiurd și Cuzăplac.

„Economul“ mijlocește cele mai estime asigurări pe viașă și contra focului.

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunare.

Administr. „Gazetei Trans.“

Antreprise de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Porșii Nr. 3.

vis-à-vis de Băcănia Stéua Roșie.

Recomandă Onor. public la casurı de mörte, aședământul său de inormentare bogat asortat in cari tóte obiectele, atât sortele mai de rënd, cât și cele mai fine, se pot căpăta cu prețuri ieftine.

Comisiunea și depou de sicriuri de metal ce se pot incheide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea proprieă a tuturor sicriurilor de lemn, de metal și imitașuni de metal și de lemn de stejaru.

Depou de cununı pentru monumente și plantici cu prețurile cele mai moderate.

Representanșă de monumente de marmură, caré funebre proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un car funebru vëndt, pentru copii, precum și cioclii.

Comande întregi se eșecută prompt și ieftin, i a u asupră-mi și transporturi de morți in străinătate.

La casurı de mörte a se adresa la

Telefon interurb. 405.

E. Tutsek.

Institut de asigurare ardelean

„TRANSSYLVANIA“

Strada Cisnădiei 5. SIBIU. (edificiile proprii.)
Agentura principală în Braşov: H. HERMAN, Strada Porţii Nr. 51
recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru **edificii, recolte, maşini, mobile** etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai efine, şi în cele mai favorabile condiţii, cum şi

Asigurări asupra vieţii

(pentru învăţători şi preoţi români gr.-or. şi gr.-cat. dela aşezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morţii şi cu termen fix, cu plăte simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, asigurări de penziuni, asigurări cu participare la câştig şi asigurări pe spese de înmormântare, înai departe asigurări contra infracţiei (furt prin spargere), asigurări contra spargerii de sticlă (la galantare), asigurări de accidente (nenorociri corporale), asigurări de garanţii şi asigurări contra pagubelor la apaducte

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea an. 1910 K. 5.003,540-78
Capitale asigurate pe viaţă achitate K. 4.834,801-12
Starea asigurărilor de foc cu sfârşitul anului 1910 . . . K. 119.839,992—
Starea asigurărilor de viaţă cu sfârşitul anului 1910 . . K. 11.020,226—
Fonduri de întemulare şi de rezervă K. 2.428,317—

Prospecte în combinaţiile cele mai variate se trimit şi se dau gratuit orice informaţii în birourile Direcţiunii, strada Cisnădiei Nr. 5 la agentura principală Braşov. Strada Porţii 51. şi la toate agenturile.
Persoane versate în Acquisiţii, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului în condiţii favorabile

„Deganin“ contra gândacilor

Bucură-te doamnă dragă, că încurând nu vei mai avea gândeci (şvabi) în bucătărie, căci firma românească:

F. A. Degan, din Fiume

(Postafiek Nr. 163 a inventat un prav nou, „Deganin“ care e cel mai bun şi pe toţi îi omoară.

Costă 1 kgr. 3 coroane. Mai puţin ca un 1/2 kgr. nu se trimite. Porto costă 72 fil., iar banii se trimit înainte (anticipative) la firma sus numită.

Dacă comandezi 4 kgr. de cafea, atunci cere şi 1 kg. „Deganin“. căci 5 kgr. se trimit franco.

În Fiume toţi vorbas de pravul „Deganin“, căci l'au probat cu mare rezultat.

Cere gratis şi preţ curent românesc pentru cafea bună!!

„Deganin“ cu mare efect.

„Deganin“ moartea gândacilor.

„Deganin“ cea mai nouă invenţiune.

Recomandăm cetitorilor ziarului nostru, Magazinul de haine şi Confecţiuni de dame

L. ASCHER

Braşov, Strada Inului Nr. 26.

unde pot cumpăra de superioritate constatată **haine** pentru bărbaţi, băeţi şi copii, asemenea şi pentru dame şi fete: **Jachete, Costume de dame, Foi, Halatari, Bluze, Jupoaie** etc.

Comande cu posta se efectuează complet cu **rambursă**.

Când se comandă, notaţi lăţimea peptului, culoarea stoffii şi cam cu ce preţ.

1148,7—100

Pentru ce nu convine se dau banii îndărăt.

Vasile Muscalu

primul atelier de curelar român

în Braşov, Strada nouă Nr. 18 (casele proprii). Am onoare a recomanda On. Public din Braşov şi jur Atelierul meu de curelărie, provăzut cu tot felul de hamuri de lux şi pentru lucru, din piele de blanc, precum şi tot felul de curele de încins, şerpăre, şele în diferite colori, artistic lucrate. Se primesc şi reparaturi de tot felul, cure, geante de călătorie şi pungi etc. etc. precum şi plosci de lemn îmbrăcate în curele frumoase, în mărimi şi colori diferite.

La atelierul meu de pielărie din Braşov, comanda postale se efectuează grabnic şi cu preţuri moderate.

!! Frate Iordane !!

Azi ne întâlnim

la

Restaurant SUCIU

la Promenadă

unde se

afă culiă escelentă, beuturi bune, servit amabil, pe lângă preţuri convenabile abonament lunar, local frumos pentru conveniri sociale;— nuntă, banchet, jourfixe etc.

A V I Z I !

Subsemnatul, am onoare a face cunoscut Onoratului public din loc şi dela sate, cumcă după mai mulţi ani de praxă lucrez tot felul de **zugrăviri** începând dela cele mai simple până la cele mai fine după **Modelele cele mai nouă**. Rog pe Onoratul public din loc şi dela sate să bine voiască a mă sprijini în branşa aceasta, asigurându-i înainte că-i voi muiţami cu lucrul meu cât se poate de bine, avizându-mă numai prin o carte poştală, semnez cu deosebită stimă

Ioan Preda

zugrav.
Braşov, Strada
Valea Tei Nr. 14.

Stabilimentul de hidroterapie din Braşov

instalat pe lângă băile de aburi ale Eforiei şcolare române gr. or. **s'a deschis la 1 Maiu st. n.**

Stabilimentul este aranjat conform cerinţelor timpului modern şi provăzut cu aparatele de cură cele mai perfecte.

Există **două** secţii separate: una pentru **domni** şi alta pentru **doamne**. Stabilimentul este condus de d-l Dr. G. Baiulescu şi bolnavii fac cura cu apă în mod sistematic şi raţional, după prescripţia medicului dirigent.

D-l Dr. Baiulescu dă consultaţiuni în stabiliment în fiecare zi dimineaţa dela oarele 7—9 şi după amiazi dela 4—5.

Eforia şcolarelor centrale gr. or. române, Brassó.

Administraţia băilor.

1448,1—12

„GAZETA TRANSILVANIEI“ cu numărul à 10 fileri, se vinde la tutungeria d-lui Dumitru Pop, zaraf str. Hirscher Nr. 4 şi la Eremias Nepoţii.